Bătălia

pentru Sanctuar

Studiu publicat iniţial sub forma unei serii de 6 articole
în revista *Curierul Adventist* (oct. 2002 – aug. 2003)

Lect. univ. drd. Florin Lăiu,
2010

Cuprins

CUPRINS **2**

IDENTITATEA SANCTUARULUI DIN DANIEL 8 ..... **3**

REALITATEA SANCTUARULUI CERESC **6**

ZIUA ISPĂŞIRII, CA UMBRĂ A CRUCII **9**

ZIUA ISPĂŞIRII CA UMBRĂ A JUDECĂȚII DE APOI **13**

JUDECATĂ FĂRĂ JUDECATĂ? **16**

JUDECATA MÂNTUIȚILOR ŞI SIGURANȚA MÂNTUIRII **19**

VOR FI JUDECAȚI ŞI CREDINCIOŞII ? **21**

PRIORITATEA ALEŞILOR 22

DIFICULTĂȚI ÎN STUDIULUI SANCTUARULUI DIN *DANIEL* **24**

DIFICULTĂȚI ÎN TRADUCERE 24
DIFICULTĂȚI ÎN TEXTUL EBRAIC 26

INTERPRETĂRI ŞI INTERPRETĂRI **28**

ORIGINEA CORNULUI DIN DANIEL 8 28
SENSUL CELOR „2300 SERI ŞI DIMINEȚI” 28
SENSUL „CURĂȚIRII” SANCTUARULUI DIN DANIEL 8:14 29
IDENTITATEA SANCTUARULUI DIN DANIEL 8 30
OBIECTUL JUDECĂȚII DIN DANIEL 7 ŞI 8 30

JUDECATA – TEMA CĂRȚII LUI DANIEL **32**

JUDECATA PREMILENIALĂ ÎN DANIEL 7 33

CELE 2300 DE „SERI ŞI DIMINEȚI” ** **35

CADRUL ISTORIC ŞI TEOLOGIC AL UNEI NOI DESCOPERIRI 36

O NOUĂ DESCOPERIRE CRONOLOGICĂ **38**

TIMPUL DECRETULUI DE REZIDIRE A IERUSALIMULUI 39
SPERANȚA LUI ISRAEL UCISĂ 42

SFÂRŞITUL CELOR 2300 ZILE **45**

Identitatea sanctuarului din Daniel 8

În ultimii ani au început să circule printre noi idei care, în numele unui adventism mai relevant, subminează doctrina Sanctuarului şi a Judecăţii. Unii par foarte încântaţi de descoperirea că Sanctuarul din Daniel 8:14 ar fi fiinţa umană, pe care au şi compartimentat-o după schema sanctuarului. Concluzia lor este că Sanctuarul din Daniel 8:14, care trebuie curăţit, ar fi omul, în special „subconştientul" omului – „Sfânta Sfintelor". Dar oricât de spirituală ar părea această soluţie, ea nu se întemeiază pe Daniel 8:14. Verificaţi.

În Daniel 8 se vorbeşte despre un sanctuar pe care „cornul" antihrist l-a profanat, un sanctuar care este în legătură cu „oştirea cerului" şi în care slujeşte *Căpetenia Căpeteniilor,* slujitorul „jertfei continue". Profeţia prevedea acţiuni vizibile, de importanţă istorică, în ordine cronologică: nelegiuitul corn urma să apară la sfârşitul perioadei elenistice, să facă mai întâi cuceriri pământeşti, apoi să se avânte spre fortăreaţa Cerului, să doboare la pământ din „stelele lui Dumnezeu" şi să le calce în picioare, şi să înlocuiască „jertfa continuă" cu „urâcinea pustiirii". Iar situaţia aceasta avea să dureze până în timpul sfârşitului, până se vor încheia cele 2300 de „seri şi dimineţi". După aceste „multe zile", se prevedea răsturnarea situaţiei: sanctuarul avea să fie curăţit de întinările Cornului, altfel spus, urma să i se face dreptate, să fie răzbunat, împreună cu Căpetenia lui, cu oştirea lui şi cu adevărul, călcate în picioare.

Toate aceste elemente profetice se referă, într-un limbaj acoperit, la evenimente istorice care priveau pe poporul lui Dumnezeu în viitor, şi la Judecata de apoi. Cum este posibil ca sanctuarul amintit în această profeţie să fie omul, iar curăţirea sanctuarului – o curăţire interioară a credincioşilor? Curăţirea interioară a fost cerută de Dumnezeu dintotdeauna şi nu este legată de o perioadă profetică. Cu atât mai puţin ar putea fi vorba de o curăţire a subconştientului. Este adevărat că trebuie să fim curăţiţi şi de păcatele inconştiente; dar numai după ce, prin cuvântul lui Dumnezeu, devenim conştienţi de ele şi ne pocăim, suntem curăţiţi prin jertfa şi preoţia Mântuitorului, în timp ce unele din acestea se iartă „din oficiu". „Păcatul" subconştientului însă, adică potenţialul naturii noastre păcătoase nu cade în grija noastră şi nici nu ni se pune în socoteală, nefiind vina noastră. Numai primirea unui trup nou ne va curăţi de acest păcat latent.

Şi chiar dacă ar fi posibilă, aici şi acum, o asemenea schimbare, ea nu depinde de un anumit timp. Spre deosebire de dispensaţionalişti, credem că Dumnezeu a avut întotdeauna aceleaşi oferte şi aceleaşi condiţii în legătură cu mântuirea omului. În ciuda diferenţelor care ţin de măsura cunoştinţei pe care a dat-o Dumnezeu în diferite locuri şi timpuri, poarta mântuirii fiecărui sfânt este aceea pe care a intrat tâlharul pocăit, – care a fost curăţit, prin Cuvântul şi Duhul lui Christos (prin suferinţă şi credinţă), de toate păcatele. Marii sfinţi ai Bibliei se deosebesc de el numai în ce priveşte durata slujirii lui Dumnezeu şi specificul experienţei personale, dar nu în ce priveşte calitatea sfinţeniei. Ilie n-a fost curăţit mai profund decât Elisei, nici apostolii mai serios decât patriarhii.

În acelaşi fel, experienţa celor 144.000, chiar dacă va fi unică, ea nu va fi calitativ deosebită de a altor mântuiţi. Celui care se pocăieşte pe patul de moarte i se cere aceeaşi profunzime a pocăinţei pentru a primi iertare. Tot astfel, Dumnezeu nu cere astăzi

adventiştilor căutarea unei minunate curăţiri a subconştientului, ci pocăinţa radicală a lui Iov şi a lui David, şi credinţa acelor anonimi care au răspândit Evanghelia în primele veacuri. Teoria curăţirii subconştientului este o capcană a celui rău pentru a ne deturna atenţia de la adevăratul Sanctuar şi de la adevăratele păcate, mai mult sau mai puţin conştiente, care ofensează pe Dumnezeu.

Se va spune, însă, că Biblia susţine identificarea Sanctuarului cu fiinţa omenească în anumite locuri:

> „Nu ştiți că voi sunteți templul lui Dumnezeu şi că Spiritul lui Dumnezeu locuieşte în voi? Dacă distruge cineva templul lui Dumnezeu, îl va distruge şi Dumnezeu pe el; fiindcă templul lui Dumnezeu este sfânt, şi aşa sunteți voi."(1 Cor 3:16-17), „Nu ştiți că trupul vostru este templul Spiritului Sfânt, – Care este în voi şi pe Care-L aveți dela Dumnezeu – şi că nu sunteți ai voştri înşivă?"(1 Cor 6:19).

Este adevărat că autorii Bibliei folosesc imaginea templului, pentru a compara omul ca fiinţă creată. Dar aceasta este doar o metaforă, o imagine poetică a sfinţeniei corpului omenesc, tot aşa cum şi Biserica este comparată cu un templu:

> „...Într-adevăr, noi suntem templul Dumnezeului Viu, cum a zis Dumnezeu: ,,Eu voi locui şi voi umbla în mijlocul lor..., iar ei vor fi poporul Meu."(2 Cor 6:16), „ ['omul fărădelegii'] ... se va aşeza în Templul lui Dumnezeu, proclamându-se Dumnezeu"(2 Tes 2:4), „...ci sunteți concetățeni ai sfinților, membri ai casei lui Dumnezeu, fiind ziditi pe temelia apostolilor şi a profeților, şi având ca piatră unghiulară pe Iisus Christos, în Care toată construcția bine armată creşte, devenind un templu sfânt în Domnul, în Care şi voi sunteți ziditi împreună ca locaş al lui Dumnezeu, prin Duhul."(Ef 2:19-22), „...ca să ştii cum trebuie să te porți în Casa lui Dumnezeu, care este Adunarea Dumnezeului Cel Viu..."(1 Tim 3:15), „fiindcă a venit timpul ca Judecata să înceapă cu Casa lui Dumnezeu şi dacă începe cu noi, care va fi sfârşitul celor ce refuză să creadă Evanghelia lui Dumnezeu?"(1 Pt 4:17).

Toate aceste ilustraţii arată că atât creştinul, cât şi Adunarea creştină (Biserica vie) sunt locuinţa lui Dumnezeu şi trebuie tratate ca atare. Comparaţia însă are limitele ei naturale şi nu intenţionează să fie o paralelă amănunţită a individului sau a comunităţii cu templul de la Ierusalim. Nici măcar nu se sugerează, în contextul acestor afirmaţii, că fiinţa umană sau comunitatea sfinţilor ar trebui înţelese ca fiind compartimentate, dotate cu mobilier de tipul altarului, sfeşnicului, mesei, chivotului etc. Aceste comparaţii sunt adesea tentante, şi, cu puţină imaginaţie, cineva poate găsi „echivalente", dar o asemenea metodă de interpretare a Bibliei ar fi foarte ocultă, fiindcă nu este înrădăcinată nici în afirmaţii biblice explicite, nici în adevăruri implicite deduse din context. Putem lăsa poeziei libertatea de a bate câmpii, dar nu teologiei.

Templul este folosit ca figură de stil, nu numai pentru fiinţa umană sau pentru Biserică, ci şi pentru Însuşi Dumnezeu (Is 8:14, Ier 50:7, Ez 11:16, Ap 21:22) şi chiar pentru trupul lui Iisus (In 2:19-21). Oare, aceasta înseamnă că ar trebui să căutăm „simbolistica" fiecărui element din sanctuar în fiinţa lui Dumnezeu sau în trupul lui Christos? Sau să vorbim despre curăţirea unui asemenea Templu? Ar fi curată blasfemie! A vorbi despre curăţirea subconştientului uman în termenii profeţiei din Daniel 8:14 înseamnă a omorî subiectul pentru a clarifica predicatul.

Dacă dorim să vorbim despre curăţirea adâncului fiinţei noastre, există atâtea locuri biblice mai potrivite. Dar notaţi: toate acestea vorbesc despre viaţa păcătoasă a unui suflet nepocăit, – incluzând gândurile, intenţiile, voinţa, conştiinţa (conştientul!), sentimentele, imaginaţia etc., – şi nu despre subconştient:

„Curăţeşte-ţi inima de rău…! Până când vei adăposti în tine planuri nelegiuite ?” (Ier 4:14), „…curățiți-vă inima, oameni cu inima împărțită!” (Iac 4:8), „…sângele lui Christos… ne va curăți conştiința de faptele moarte, ca să slujim Dumnezeului Viu!” (Ev 9:14), „…să ne curățim de orice întinare fizică şi spirituală şi, în temere de Dumnezeu, să ne desăvârşim sfințenia.” (2 Cor 7:1), „…să ne apropiem cu credință deplină, cu inimile stropite şi curățite de un cuget rău…” (Ev 10:22), „Freacă-mă bine ca pe o haină, spală-mă de nelegiuirea mea şi curăţeşte-mă de păcatul meu”…”Curăţeşte-mă cu isop ca să fiu curat, spală-mă ca să fiu mai alb decât zăpada.” (Ps 51:4.9), „…prin ascultarea de adevăr, v-ați curățit sufletele prin Duhul…” (1 Pt 1:22), „[Dumnezeu] le-a curățit inimile prin credinţã.” (FA 15:9).

La această curăţire suntem invitaţi fiecare, în mod conştient, în timp ce Arhiereul nostru, Domnul Iisus curăţeşte Sanctuarul ceresc, ştergând păcate şi nume din cărţile Cerului. Făcând aluzie la subiecte biblice cunoscute, şi utilizând chiar expresii biblice, Ellen White a scris:

„Curțile templului sufletului au fost transformate în locuri de trafic nesfânt. Egoism, mamona (obsesia banului), răutate, invidie, mândrie, patimi, toate acestea sunt nutrite în inimă.…” (5T 72.3)

„Meditând la caracterul lui Iisus, inimile noastre sunt atrase în iubire; se trezeşte dorința de a deveni asemenea Aceluia pe Care Îl iubim, şi privind suntem schimbați. Când Christos locuieşte în inimă, întreaga natură este transformată. Orice mânjeşte este alungat din templul sufletului: pofta rea, pasiunile josnice, gândurile necurate, mândria, afecțiunile necontrolate, răzbunarea, dorința de a plăti cu aceeaşi monedă, lăcomia, invidia, toate acestea sunt interzise; şi ceea ce iubeam odată, acum urâm; fiindcă devenim creaturi noi în Christos Iisus.” (ST, January 13, 1888 par. 11).

„Fie ca templul-suflet să fie curățit de prejudecată şi de acea rădăcină de amărăciune, de ură, prin care mulți sunt întinați.” (SpTA06 23.1)

„Credința lucrează prin dragoste şi curăţeşte sufletul de întinarea morală ca să poată deveni un templu pentru Domnul”. (TDG 208.1) „Trebuie să înfățişăm acum poporului lucrarea pe care prin credință vedem că o îndeplineşte Marele nostru Arhiereu în sanctuarul ceresc. Cei ce nu simpatizează cu Iisus în lucrarea pe care El o face în curțile cereşti, cei ce nu-şi curăţesc templul sufletului de orice mânjitură, ci se angajează în vreo activitate care nu este în armonie cu lucrarea aceasta, se unesc cu vrăjmaşul lui Dumnezeu şi al omului, îndepărtând minţile altora de la adevăr şi de la lucrarea pentru acest timp.” (RH, January 21, 1890 par. 4)

Realitatea Sanctuarului ceresc

Poate fi simplificată pe înţelesul oricui, o doctrină atât de complexă cum este doctrina Sanctuarului ? Ca să răspundem afirmativ la această întrebare este necesar, mai întâi, să înţelegem că sanctuarul pământesc (fie cortul sacru, fie templul din Ierusalim) erau doar o umbră – o reflectare terestră, contextualizată cultural, adaptată funcţional şi pedagogic, imperfectă prin natura ei, dar perfect adaptată scopului lui Dumnezeu. Era o umbră a incomparabilei realităţi cereşti şi viitoare, iar nu o umbră a unei alte umbre mai mari şi mai nepământene, în ciuda imaginilor văzute de profeţi – care au de asemenea rol pedagogic, şi nu de informare despre realităţile fizice ale Cerului.

Biblia afirmă că avem de-a face cu un Dumnezeu personal, Care, deşi este Spirit atotprezent, Îşi manifestă Prezenţa specială, vizibilă în Cer, într-un loc tot atât de real şi tangibil, cum a fost şi Paradisul creat pe pământ. În limbaj pământesc, deci imperfect şi totuşi instructiv, autorii biblici vorbesc despre „tronul" lui Dumnezeu, „cetatea" lui Dumnezeu, „carul" slavei Domnului şi alte imagini care accentuează rolul de Împărat al Creatorului. În acest sens, nimic nu este mai natural, decât să se vorbească şi despre „palatul" Său. Într-adevăr, acesta este sensul primar al cuvântului ebraic pentru templu (*hekal* = palat), de origine asiro-babiloniană. *Sanctuarul*, care înseamnă *locaş sfânt* (cort sau clădire), are aceeaşi funcţie: reşedinţă reală sau simbolică a Divinităţii imaginate ca un Împărat.

Vechiul Testament arată că *sfântul locaş*, „cortul" sau „palatul-templu" al lui Dumnezeu era situat în Cer, atât înainte de confecţionarea cortului pământesc, cât şi de-a lungul întregii „dispensaţii" a Vechiului Legământ:

> „Îi vei aduce şi-i vei aşeza pe muntele moştenirii Tale, în locul, pe care Ţi l-ai pregătit ca locaş, o, Yahwé, la templul, pe care mâinile Tale l-au întemeiat…!" (Ex 15:17), „… din locaşul Lui, El mi-a auzit glasul…şi a coborât…" (Ps 18:6.9), „Din locaşul şederii Lui, El priveşte pe toţi locuitorii pământului" (Ps 33:14), „şi puterea Lui se manifestă în Cer. Ce înfricoşat eşti, Dumnezeule, din Sanctuarul Tău!" (Ps 68:34-35), „Dar Yahwé a făcut Cerul; gloria şi majestatea sunt înaintea Lui, puterea şi slava sunt în Sanctuarul Lui." (Ps 96:5-6), „Lăudaţi pe Dumnezeu în Sanctuarul Său, lăudaţi-L în Cerul Său puternic!" (Ps 150:1), „Din locuinţa Ta cerească, ascultă şi iartă!"(2Cr 6:21), „O, Tron al slavei, din înălţime, dela început, loc al Sanctuarului nostru!"(Ier 17:12), „Yahwé răcneşte de sus, din Sfântul Său Locaş face să-I răsune glasul ca un leu. Da, El răcneşte împotriva sălaşului Lui [pământesc]" (Ier 25:30), „Toată 'carnea' să tacă înaintea lui Yahwé, fiindcă El S-a şi sculat din Sfântul Său Locaş!" (Zah 2:13/17), „Doamne, cine va locui în cortul Tău? Cine va locui pe muntele Tău cel sfânt?" (Ps 15:1).

Sanctuarul pământesc era considerat ca reşedinţa terestră a Domnului, un loc în directă corespondenţă cu Cerul, o locuinţă a Numelui lui Dumnezeu, reflectare unică a locuinţei Sale cereşti la scară terestră şi simbolică, adesea onorată de slava Prezenţei Divine, dar care nu înlocuia Sanctuarul de sus (1 Rg 8:27, 2Cr 6:18.21). Când Iisus a murit, templul pământesc şi-a pierdut această onoare (Mt 27:51), dar în acelaşi timp, locuinţa veşnică, cerească a lui Dumnezeu a preluat – la modul sublim, dar nu mai puţin real, – toate semnificaţiile şi funcţiile prefigurante ale sanctuarului de jos: preoţia, jertfele, ofrandele, tămâierea, luminile, ciclurile festive etc. Când spunem *realitate*, nu înţelegem că Sanctuarul ceresc ar fi o copie mecanică a celui pământesc (fie ea oricât de mare şi de strălucită!), cu obiectele funcţionale specifice

(altare, mese, sfeşnice, perdele, chivot, cădelniţe, potire, lighene etc) şi cu ritualurile cunoscute (jertfe, stropiri cu sânge, tămâieri, purificări, îmbăieri etc.).

Toate acestea au echivalentul lor mesianic, spiritual în *adevăratul* Sanctuar. În loc de jertfe multiple şi repetate, avem jertfa unică şi desăvârşită a lui Iisus; în loc de preoţi de toate categoriile, avem un singur Mare Preot; în loc de lumina unui sfeşnic, avem lumina Spiritului lui Dumnezeu în manifestările Lui diverse (Ap 4:5, 5:6); în loc de perdea, avem trupul frânt al lui Iisus, Care ne-a deschis acces liber la Dumnezeu (Ev 6:19, 10:20); în loc de tămâie, avem parfumul meritelor Mântuitorului (Ef 5:2, Ap 8:3-4); în loc de altar avem Crucea Lui; în loc de sărbători şi sabate care erau doar o umbră, avem timpurile profetice ale Împlinirii; în loc de masa celor 12 pâini, avem pâinea Evangheliei care se împarte împrospătată în fiecare sabat; în loc de lighene, bazine şi spălări rituale zilnice, avem „spălarea naşterii din nou"; în loc de un chivot de salcâm şi de aur, avem Tronul harului şi al dreptăţii lui Dumnezeu, care are la temelie Legea iubirii, scrisă în inimile adevăraţilor închinători.

Este esenţial să credem ceea ce ne învaţă Biblia cu privire la realitatea Sanctuarului ceresc. Acest adevăr ne asigură viziunea unui Dumnezeu personal şi ne fereşte de rătăcirea în care au alunecat bisericile istorice, care au înjosit Templul, Preoţia şi Jertfa, coborându-le pe pământ, multiplicându-le şi marketizându-le, sub pretextul de a le face accesibile păcătosului. Sanctuarul ceresc ne ajută să înţelegem doctrinele biblice în armonia, interdependenţa şi echilibrul intenţionat de Dumnezeu şi, încă mai important, ne învaţă într-un memorabil limbaj imagistic, calea mântuirii „prin sângele Mielului", de la Cruce până la Judecată şi până la restaurarea finală. Doctrina Sanctuarului este ceea ce ne-a adunat, de aceea nu putem consimţi la privatizarea ei.

Înainte de toate este necesar să fixăm în minte realitatea cerească a acestui Sanctuar, (indiferent de ceea ce gândim despre detaliile lui arhitectonice), aşa cum ne învaţă Noul Testament:

> „[Christos] S-a aşezat la dreapta Tronului Majestății în cer, ca slujitor al sanctuarului ºi al adevãratului cort, care a fost ridicat nu de un om, ci de Domnul." (Ev 8:2, cf. Lv 16:16-17.20.23.33). „[Preoții slujeau] imitația şi umbra lucrurilor cereşti, după cum i s-a spus lui Moise, când trebuia să realizeze Cortul, fiind somat de Dumnezeu: 'Vezi să faci totul după modelul care ți-a fost arătat pe munte." (Ev 8:5)
>
> „Dar Christos, venit ca Arhiereu al lucrurilor bune care sunt deja prezente, cu (/ prin ?) cortul acela mai mare şi mai perfect, care nu este fãcut de mâini omeneşti, adică nu aparține acestei creații, a intrat odată pentru totdeauna în Sanctuar, nu cu sânge de țapi şi de viței, ci cu propriul Său sânge, după ce a câştigat un drept de răscumpărare veşnic."
>
> (Ev 9:11-12). „Aşadar, trebuia ca imitațiile realității cereşti să fie curățite prin aceste ceremonii; ba chiar şi cele cereşti să fie curățite cu jertfe mai bune decât acestea, fiindcă Christos nu a intrat într-un sanctuar fãcut de mâini omeneşti, copie a adevăratului sanctuar, ci a intrat chiar în Cer, ca să Se înfățişeze acum înaintea lui Dumnezeu, pentru noi." (Ev 9:23-24)
>
> „De aceea stau ei înaintea Tronului lui Dumnezeu, şi-I slujesc zi şi noapte în Templul Lui." (Ap 7:15) „Apoi a fost deschis Templul lui Dumnezeu, care este în Cer, şi s-a văzut chivotul legământului Său, în Templul Său…." (Ap 11:19) „[Fiara] şi-a deschis gura ca să rostească blasfemii împotriva lui Dumnezeu, să-I balsfemieze Numele, Cortul [şi] pe ceice locuiesc în cortul Cerului." (Ap 13:6) „După aceea am văzut deschizându-se în Cer Templul, Cortul mărturiei." (Ap 15:5)
>
> „Am văzut Cetatea Sfântă coborând din cer …, şi am auzit un glas tare, care venea dinspre Tron: ,,Iată Cortul lui Dumnezeu cu oamenii!... Lungimea, lățimea şi înălțimea [Cetății] erau egale… În Cetate n-am

> văzut nici un templu, fiindcă Domnul, Dumnezeul Atotputernic şi Mielul sunt templul ei." (Ap 21:2.3.16.22, cf. 1Rg 5:20, Ez 41:4, 48:20.35).

Am accentuat până aici poziţia fundamentală şi unică a doctrinei Sanctuarului în teologia adventistă. Am arătat, pentru început, că Sanctuarul despre care vorbim este palatul ceresc al Suveranului Universului, o realitate superioară incomparabilă cu orice structură terestră: „Cortul adevărat" şi perfect, a cărui reflectare, la scară umană, pedagogică şi funcţională era sanctuarul Vechiului Legământ al „umbrei". Afirmaţiile au fost extrase şi deduse din multe texte biblice relevante, din ambele testamente ale Scripturii. Subiectul acesta rămâne deschis. Încă nu s-au rostit ultimele cuvinte în dreptul lui, aşa cum se recunoaşte uneori în publicaţiile noastre:

> În timp ce credem că interpretarea noastră istorică asupra lui Daniel 8:14 este valabilă, noi dorim să încurajăm continuarea (aprofundarea) studiului acestei profeții importante.[1]
>
> După cum am observat deja, există probleme nerezolvate care cer un studiu teologic şi biblic foarte serios în lumina întrebărilor şi disputelor contemporane. Însă nici una din acestea nu pare imposibilă de rezolvat.
>
> …."Marile dispute filosofice sau teologice sunt rareori rezolvate definitiv spre satisfacția generațiilor următoare."[2] Întrebarea pe care Adventismul trebuie să şi-o pună, totuşi, este dacă el are acel sânge-rece teologic şi emoțional pentru a proceda la rezolvarea a cel puțin unora dintre cele mai presante probleme ale doctrinei Sanctuarului spre satisfacția generației prezente.[3]

[1] „Consensus Document", Sanctuary Review Committee, 1980, în Frank Holbrook, *Doctrine of the Sanctuary*, BRI, Old Clumbia Pike, Silver Spring MD, 1989, p.232.

[2] Apud D. R. Mason, citat în R. Adams, p. 236.283.

[3] Roy Adams, The Sanctuary Doctrine, AUS – Doctoral Dissertation Series, AU Press, Berrien Springs MI, 1981, p. 283.

Ziua Ispăşirii, ca umbră a Crucii

Prin intermediul „umbrei" adevăratului Sanctuar, – cu toate locurile, timpurile, persoanele şi ritualurile sacre implicate, – „Spiritul Sfânt explică" (Ev 9:8) întregul plan de mântuire, în limbajul cel mai dramatic, celor care iubesc curţile Domnului. Deşi umbra realităţii cereşti nu poate fi confundată cu realitatea, şi nici nu poate comunica realitatea sub toate aspectele, ea este, totuşi, Cuvântul lui Dumnezeu şi nu poate fi dispreţuită sub motiv că este tipologie, simbolism sau alegorie.

Ritualul divers şi complex al sanctuarului ne învaţă calea mânturii oricărui muritor. Într-un mod sau altul, toate aceste umbre trasau imaginea lui Messía, Mântuitorul lui Israel şi al Neamurilor: singura Jertfă, singurul Preot, singurul Domn. Însă mântuirea, pe care El urma s-o realizeze, era mult mai mult decât a acorda iertare odată pentru totdeauna celui pocăit. Ea cuprinde şi restaurarea chipului dumnezeiesc în om, ceea ce nu se face fără voia candidatului. De aceea, orice iertare este condiţionată până la Ziua Judecăţii (Ez 33:13, Mt 18:23-35). Mântuirea din păcat se poate realiza numai în timpul vieţii, apoi urmează alte faze ale mântuirii. „Înfierea" şi „răscumpărarea" nu sunt complete până la ziua învierii, când va fi restaurat şi corpul nostru (Rom 8:23, Lc 20:36). În această lucrare a mântuirii, Judecata divină este o fază finală, un proces care restabileşte dreptatea în favoarea sfinţilor.[4]

Pedagogia „umbrei" numeşte semnificaţia şi rezultatul aducerii jertfei: ispăşire (expiere), care înseamnă satisfacerea dreptăţii (legii) prin plătirea unui preţ reparator, sau printr-o pedeapsă. În acest sens, ispăşirea este strâns legată de judecată, pedeapsă, răzbunare, răscumpărare, împăcare, iertare, curăţire. Orice încălcare a Legii atrăgea vinovăţia păcătosului şi cerea ispăşirea ei printr-o jertfă proporţională cu vina.

Când tot poporul cădea în păcat se cerea doar un viţel ca jertfă de ispăşire pentru toţi (Lev 4:13-21). Când păcătuia preotul, trebuia să aducă singur un viţel ca jertfă de ispăşire (Lev 4:3-12). Când păcătuia un conducător civil, se cerea un ţap ca jertfă de ispăşire (Lev 4:22-26), iar dacă era un om de rând, trebuia să aducă o căpriţă (v. 27-31) sau o mioară (v. 32-35, Lev 5:6), după preferinţă. Dacă era prea sărac, putea aduce două turturele sau doi porumbei (Lev 5:7-10), iar pentru cazurile de sărăcie lucie, chiar o jertfă fără sânge: o porţie de făină albă fără nici un adaos, pentru ispăşire (Lev 5:11-13). Dacă însă cineva, din neglijenţă, păcătuia împotriva lucrurilor sfinte, nu erau suficiente jertfele obişnuite: trebuia să aducă o ispăşire pe măsură, un berbec frumos şi sănătos (Lev 5:16-19). De asemenea, pentru înşelarea aproapelui sau jurământ fals, trebuia mai întâi să despăgubească pe cel nedreptăţit, adăugând o cincime din valoarea pagubei, în aceeaşi zi în care aducea Domnului jertfa lui pentru ispăşire, care era, de asemenea, un berbec (Lev 6:2-7).

Ispăşirea era necesară, însă, şi în cazurile cele mai nevinovate. O ardere-de-tot adusă ca dar, făcea în acelaşi timp ispăşire pentru cel ce o aducea (Lev 1:2-4), iar curăţirile nu erau suficient realizate prin măsuri igienice şi prin vindecare; era necesară şi o jertfă de ispăşire. În

[4] Vezi 1 Rg 8:32, Ps 7:8, 35:24, 43:1, 54:1, Pl 3:59, Dan 7:22, Lc 18:2-8, Ap 18:20.

ziua curăţirii unei femei după naştere, se cerea ca jertfă de ispăşire un berbecuţ şi un porumbel; sau, în cazul săracilor, doi porumbei (Lev 12:6-8). Pentru curăţirea unui lepros se cereau doi miei, o oaie, două păsări, plus făină şi untdelemn, într-un ceremonial foarte impresionant (Lev 14:2-20). Dacă era sărac, aducea doar un miel, două turturele şi o cantitate mult mai mai mică de făină şi untdelemn (v. 21-32). În aceste cazuri se făcea ispăşire şi cu untdelemn pe capul celui curăţit. Pentru curăţirea unei case era prescris un ritual identic, care făcea ispăşire pentru casă (Lev 14:49-54). Asemănător era şi ritualul curăţirii de o secreţie patologică, sau de o metroragie, (se pare că şi pentru poluţiile nocturne), cu deosebirea că se cereau doar doi porumbei (Lev 15:13-15.28-30.32).

Chiar şi pentru închinarea în slujba preoţiei se cerea jertfă de ispăşire: un berbec şi şapte viţei (Ex 29:33.36), iar odată cu aceasta se făcea ispăşire şi pentru altarul jertfelor, care era astfel curăţit şi sfinţit (v. 36-37). Ispăşirea se făcea, de regulă, prin vărsarea sângelui victimei (Lev 17:11, Ev 9:22), dar nu se termina cu acest ritual, chiar dacă omul era iertat pe loc. Sângele jertfei era apoi stropit în Sanctuar, spre perdeaua care ascundea chivotul Legământului, al cărui capac era numit *ispăşitorul* (Lev 4:6-7). După caz, manipularea sângelui era diferită, existau şi ritualuri adiţionale, dar ispăşirea nu era încheiată până când preotul nu-şi termina ceremonia.

Cu toată „eficienţa" ispăşirii păcatelor prin aceste jertfe regulate sau ocazionale, Dumnezeu fixase o zi unică în anul liturgic al sanctuarului, numită Ziua Ispăşirii, care arăta, – atât prin numele, cât şi prin ceremonialul ei, – că ispăşirea făcută pentru păcate în cursul anului fusese doar o amânare, un transfer dramatic al vinovăţiei, de la păcătos la Sanctuar, prin intermediul jertfei şi al preotului. Este deosebit de semnificativ, în acest sens, ritualul punerii mâinilor asupra capului victimei, odată cu mărturisirea păcatului (Lev 4:4, 16:21). Se indica astfel, în limbaj dramatic, transferul vinei de la păcătos la victimă (care purta ea însăşi numele de „păcat" – *ḥattaṯ*), apoi de la victimă la Sanctuar, prin ritualul stropirii perdelei interioare cu sângele jertfei. Ca mijlocitor al acestui transfer, preotul era purtătorul păcatelor (Ex 28:38), nu numai prin transportarea sângelui „păcătos", ci şi prin sacramentul împărtăşirii din carnea victimei (Lev 10:16-17). Curăţirea de păcat a păcătosului, implica astfel întinarea Sanctuarului şi necesitatea unui ritual special pentru curăţirea Sanctuarului cu tot ce ţinea de el, pentru dispunerea finală a păcatului, printr-o jertfă de ispăşire care să scoată păcatul afară din tabără.

Exista însă şi un alt sens al întinării Sanctuarului: prin anumite păcate personale sau publice nemărturisite: prezenţa la Sanctuar a unuia care era necurat sau impropriu din punct de vedere ceremonial (Lev 15:31, 21:23, Mal 2:11, Ez 23:38), practicarea unor ritualuri păgâne de către un israelit, în oricare loc din ţară (Lev 20:2-3) şi altele. Trebuie să reţinem însă că pentru acest tip de întinare a Sanctuarului nu era prescrisă nici o jertfă animală înlocuitoare şi nici un păcat premeditat nu se putea ispăşi prin asemenea ceremonii. Ispăşirea, în acest caz, se putea face numai prin sângele vinovatului însuşi, care era scos afară din tabără şi executat (Num 19:20). Un asemenea păcat capital era şi neglijarea pocăinţei şi a postului din Ziua Ispăşirii (Lev 23:29). Cei ce păcătuiau din încumetare trebuiau să împărtăşească soarta ţapului lui Azazel: să-şi poarte propria vină, fiindcă au dispreţuit ritualul de substituire lăsat de Dumnezeu. Chiar dacă, din diferite motive, erau lăsaţi în viaţă, vezi situaţia lui David, nu li se permitea aducerea de jertfă pentru păcat, iar cazul lor era amânat dincolo de limitele existenţei sanctuarului-umbră (FA 13:39).

În ce-l priveşte pe păcătos, jertfa de ispăşire pe care o aducea era simbolul unei depline iertări din partea lui Dumnezeu, simbolizând jertfa ispăşitoare a lui Iisus. Nu era nevoie să aştepte până la sărbătoarea din toamnă ca să aibă certitudinea iertării divine. Cu toate acestea, Dumnezeu a dorit să ilustreze o realitate mai înaltă: că lucrarea mântuirii este un proces care priveşte, în continuare, atât pe Dumnezeu, cât şi pe om. Păcătosul iertat era dator să participe, cu sabatizare totală, cu rugăciune şi post, la ritualul curăţirii Sanctuarului. Neglijarea acestei ceremonii era păcat de moarte (Lev 23:29-30).

Cum să interpretăm finalitatea acestei ispăşiri anuale unice, în comparaţie cu ispăşirile de peste an? O primă posibilitate ne este sugerată în Evrei 9:6-8:[5]

> „Astfel fiind instalate toate acestea, preoții intră zilnic în primul cort, săvârşind slujbele, dar în cel de-al doilea, intră doar odată pe an, numai Arhiereul, şi nu fără sânge, pe care-l aduce pentru păcatele din neştiință ale sale şi ale poporului. Prin aceasta, Spiritul Sfânt arată că accesul în Sanctuar nu era încă deschis, cât timp stătea în picioare primul cort."

Primul cort este aici prima încăpere a Cortului sacru („Sfânta"), şi simbolizează întregul Sanctuar terestru, care avea o funcţie premergătoare celui ceresc. Al doilea cort este a doua încăpere a Cortului („Sfânta sfintelor"), simbol al Sanctuarului ceresc asupra căruia au fost aşezate, secol după secol, toate păcatele, întrucât ni se spune că până şi curăţirea „finală" prin ritualul Zilei Ispăşirii nu era decât o umbră a realităţii viitoare, deoarece curăţirea aceea trebuia să se repete în fiecare an, neavând eficienţă desăvârşită (Ev 10:1).

În cele mai multe locuri din Epistola către Evrei, ca şi în Leviticul 16, „Sfânta Sfintelor" este numită sanctuar, iar „Sfânta" este numită cort.[6] Marele nostru Arhiereu înălţat la dreapta

---

[5] Citatele biblice sunt traduse direct din textul grec al NT, pentru studiul comparativ al cititorilor interesaţi.

[6] Lit. „cele sfinte" (*ta hághia* – plural neutru în limba greacă), expresie folosită în *Evrei* ca denumire generală pentru cortul sacru şi aplicată primului compartiment numai în Evrei 9:2. Dar în toate celelalte locuri din epistolă (Ev 9:8.11-12..24-25, 10:19-20, 13:10-11) *ta hághia* denumeşte Locul preasfânt. În Evrei 8:2 se aplică deja la Sanctuarul ceresc, în acord cu Evrei 9:8. În acest caz, Evrei 8:2 aşează cele două denumiri în apoziţie, legate prin conjuncţia „**adică"** şi nu prin **„şi"** (cf. *New International Version*, WBT **-** *NT în limba română modernă***).**

De altfel, denumirile *Sfânta* şi *Sfânta Sfintelor* (sau *Locul sfânt* şi *Locul preasfânt*) pentru cele două încăperi ale Sanctuarului nu sunt cele mai uzuale în Biblie. În afară de Exodul 26:33-34, unde le găsim pe amândouă, şi alte 11 locuri în care doar *Sfânta Sfintelor* este menţionată, ne rămâne doar textul din Evrei 9:2. Este foarte semnificativ că în Leviticul 16:16-17.20.23 (cf. 1Cr 23:32), adică chiar în capitolul din care se inspiră autorul epistolei, cele două încăperi sunt numite ca şi în *Evrei*: 1. *Cortul întâlnirii* şi 2. *Sanctuarul* („locul sfânt"). Alte denumiri uzuale, după 1Regi 6:5.16-23.31-33, sunt: 1. *Templul* (lit. „Sala Palatului") şi 2. *Sala Tronului* (דְּבִיר *dĕbīr* = cameră interioară), sau: 1. *Templul* (הֵיכָל *hêkal*) şi 2. *Sanctuarul* (*qódeš*) în Ezechiel 41:23. Pentru simplicare, traducătorii români în general au tradus cu „Locul prea Sfânt" sau „Sfânta Sfintelor" oriunde au întâlnit cuvinte care se refereau la a doua încăpere, atât în VT, cât şi în Evrei.

Denumirile amintite mai sus nu se aplicau în mod riguros, unic şi consecvent, ci destul de liber. De exemplu, *hêkāl* (palat, templu) se aplica: 1. la cort, 2. la clădirea de mai târziu, şi 3. la prima încăpere; *qódeš* („ceva sfânt", tradus în greacă prin *to hághion* [sg.] sau *ta hághia* [pl]) se aplica: 1. la orice obiect, ritual şi loc sfânt, 2. la întregul Sanctuar, sau 3. la oricare dintre cele două încăperi, după caz; *qódeš qŏdašīm* („ceva prea sfânt", tradus în greacă prin *hághion haghiôn* sau *hághia haghiôn*)

(în partea de răsărit:) slăvitului tron-chivot, este „slujitorul Sanctuarului, adică al adevăratului cort, care a fost ridicat de Domnul, nu de om." (Ev 8:1-2). Autorul sugerează că slujbele diferite din cele două încăperi erau (şi încă sunt) o lecţie prin care Dumnezeu ne vorbeşte despre două corturi, primul fiind cel de jos, al umbrei şi al amânării soluţiei păcatului; al doilea fiind Sanctuarul ceresc, adevărata Sfântă a Sfintelor, unde Iisus, prin catapeteasma trupului Său sfâşiat, a intrat El Însuşi şi a câştigat acces deplin pentru noi (Ev 10:19-20). Ca o posibilă confirmare a celor spuse, adăugăm următoarele:

> Dar iată, perdeaua este ruptă în două. Locul cel mai sfânt din scanctuarul pământesc nu mai este sfânt. … Tipul întâlneşte antitipul în moartea Fiului lui Dumnezeu. Marea Jertfă este adusă. Drumul spre Sfânta Sfintelor este liber. Se pregăteşte o cale nouă şi vie pentru toți. Nu mai era nevoie ca oamenii păcătoşi şi întristați să aştepte venirea marelui preot. De aici înainte, Mântuitorul urma să oficieze ca preot şi apărător în curțile cereşti … „Cu Însuşi sângele Său, El a intrat în locul Preasfânt…după ce a căpătat o răscumpărare veşnică" (cf. Ev 10:7, 9:12; din E. G. White, *The Desire of Ages*, p. 757, ST April 19, 1905).
>
> Ziua Ispăşirii din vechime prefigura **nu numai lucrarea lui Christos pe Calvar**, ci şi evenimentele finale ale marii controverse, care priveau curățirea universului prin îndepărtarea şi distrugerea întregii nelegiuiri. Când aceasta are loc şi când tot ce are legătură cu păcatul este în fine eradicat din universul lui Dumnezeu, atunci vom vedea „cer nou şi pământ nou, unde locuieşte dreptatea." (W. H. Read, *Review and Herald*, Nov. 8, 1962, p. 4).

---

denumeşte: 1. a doua încăpere, 2. templul lui Ezechiel, 3. întreaga arie a templului, 4. regiunea din ţară dedicată leviţilor (Ez 43:12, 45:3, 48:12), 5. altarul de jertfă, 6. altarul tămâierii, 7. alte obiecte sacre: sfeşnicul, masa, ligheanul, 8. tămâia (Ex 29:37, 30:10.29.36), 9. părţile din jertfe şi din prinoase mâncate de preoţi (Lev 2:3.10, 6:10), 10. jertfele pentru păcat (Lev 6:18), 11. pâinile prezentate (Lev 24:9) şi 12. lucrurile închinate Domnului (Lev 27:28). Acest uz non-tehnic al termenilor în Biblie trebuie să facă mai atenţi pe traducători şi pe cititori.

Ziua Ispăşirii ca umbră a Judecăţii de Apoi

Rămân însă întrebări foarte serioase: oare, intenţionează Scriptura să vedem într-o sărbătoare rituală, o împlinire unică? Se opreşte aici tipologia Zilei Ispăşirii? Cum s-au împlinit alte sărbători, de exemplu, Paştele israelit? Acesta era atât o comemorare a eliberării de la Exod, cât şi o dublă prefigurare: 1. arătând spre eliberarea spirituală pe care avea să ne-o aducă Christos prin Cruce (1 Cor 5:7), şi 2. arătând spre eliberarea fizică, pe care Acelaşi Christos, revenind, o va aduce prin Judecata Sa dreaptă (vezi Ap 15-16). În ce priveşte Ziua Ispăşirii, este clar că ea are o împlinire în Jertfa ispăşitoare a lui Iisus. Cel puţin jertfele aduse în Ziua Ispăşirii nu au corespondent cronologic într-un alt timp. Apoi, înălţându-Se, Iisus a intrat chiar în prezenţa Tatălui (Ev 6:19-20, 8:1-2, 9:24, 1Pt 3:22), adică în calitate de Mare Preot, acolo unde, în serviciul umbrei, nu se intra decât odată pe an.

Evrei 9:18-23 sugerează o „curăţire cu sânge" a realităţii cereşti, o inaugurare a Noului Legământ, corespunzătoare inaugurării primului. Dar întrebarea este: s-a consumat, oare, întreaga semnificaţie a Zilei Ispăşirii la Cruce? S-a sfârşit istoria păcatului la Golgota ? A pierit răul şi s-a făcut definitiv şi echitabil dreptate ? Au fost ridicate toate ofensele de deasupra Cortului lui Dumnezeu şi puse pe capul lui Azazel? S-au dus ele pe pustii odată cu Azazel? Este cât se poate de evident că Jertfa lui Iisus a realizat până acum doar o parte a procesului înlăturării păcatului: plata răscumpărării pentru cei ce cred şi curăţirea păcatului din inima lor. Dar păcatul încă domneşte în lume, şi însăşi natura umană a credinciosului rămâne un medium al păcatului. Doar Judecata divină care fixează pentru totdeauna destinele sufletelor după criteriile Împărăţiei, şi care justifică toate procedurile lui Dumnezeu, poate aduce sentinţele finale: viaţa şi fericirea veşnică pentru unii; nefericirea şi moartea pentru alţii. Nu degeaba, Anul Nou (ראש השנה *rô'š haššānā*[h]) şi Ziua Ispăşirii (יום כפור *yôm kippûr*) evocă în calendarul evreiesc, până astăzi, judecata divină şi sigilarea destinelor.

Creştinii tradiţionalişti nu simt nevoia să se concentreze asupra necesităţii judecăţii de apoi, deoarece ei cred într-o judecată particulară care se face imediat după moarte, înainte de a intra în rai sau în iad. Unii adaugă purgatoriul, pentru a asigura Bisericii încă o sursă de autoritate mântuitoare. Ortodocşii lasă în ceaţă posibilitatea iertării după moarte, dar cu aceleaşi rezultate pragmatice. Protestanţii, pe de altă parte, au redus judecata de apoi la faza executării pedepsei veşnice. Unii dintre ei cred că Dumnezeu ar fi decretat din veşnicii mântuirea unor suflete şi pierzarea altora, aşa încât Suveranitatea Divină este satisfăcută cu propria dreptate. Alţii introduc şi rolul voinţei libere în acceptarea mântuirii, totuşi crezând că jertfa lui Iisus anulează orice necesitate a judecăţii, şi, datorită credinţei în nemurirea naturală a sufletelor, pocăiţii „se duc la Domnul" când mor, în timp ce nepocăiţii merg în iadul veşnic. Din această perspectivă, teologia protestantă nu poate înţelege corect judecata de apoi.

Totuşi, Epistola către Evrei nu se limitează la această aplicaţie a Zilei Ispăşirii. Ea sugerează că semnificaţia finală a Zilei Ispăşirii este Ziua Judecăţii, că în „ziua aceea" Evanghelia se va dovedi un criteriu mai sever decât Legea, şi că Dumnezeu va judeca şi pe poporul Său:

Într-adevăr, Christos nu a intrat într-un sanctuar făcut de mâini omeneşti, model corespunzător al celui adevărat, ci în Cerul însuşi, reprezentându-ne acum pe noi în faţa lui Dumnezeu; şi nu ca să Se aducă jertfă de mai multe ori lui Dumnezeu, după cum Arhiereul intră în fiecare an în Sanctuar cu un sânge care nu este al lui, – altminteri ar fi trebuit să pătimească de mai multe ori de la facerea lumii ! – ci acum, la sfârşitul veacurilor, S-a arătat ca să anuleze păcatele prin jertfa Lui. Şi după cum oamenilor le este dat să moară o singură dată, iar după aceasta îi aşteaptă Judecata, la fel şi Christos, după ce S-a adus ca jertfă o ringură dată, ca să poarte păcatele multora, Se va arăta a doua oară, fără păcat, spre mântuire, celor ce-L aşteaptă. *(Ev 9:24-28)*

El însă, după ce a adus o singură jertfă pentru păcate, şi anume pentru totdeauna, S-a aşezat la dreapta lui Dumnezeu, aşteptând de atunci până când „Îi vor fi aşternuți la pământ vrăjmaşii, ca podium (treaptă de tron) sub picioarele Lui" (cf. Ps 110:1).

Aşadar, fraților, fiindcă avem acces liber în Sanctuar (Sfânta Sfintelor) prin sângele lui Iisus, pe calea proaspătă şi vie inaugurată de El pentru noi, prin catapeteasma aceea care este trupul Său, şi fiindcă avem un Mare Preot pus peste Casa lui Dumnezeu, să ne apropiem cu o inimă sinceră, cu certitudinea credinței, cu inimile stropite şi curățite de conştiința vinovată, având şi trupul spălat cu apă curată. Să ne ținem de speranța pe care o mărturisim neabătuți, fiindcă Cel ce a promis este vrednic de încredere; şi să ne preocupăm unii de alții, provocându-ne la fapte bune, nu lipsind de la adunările noastre, după cum au unii obicei, ci încurajându-ne – şi aceasta, cu atât mai mult cu cât vedeți că se apropie ziua aceea.

Într-adevăr, dacă păcătuim în mod deliberat, după ce am primit cunoaşterea adevărului, nu mai rămâne nici o jertfă pentru păcate, ci numai un soi de aşteptare înfricoşată a Judecății lui Dumnezeu şi a focului geloziei care va mistui pe vrăjmaşii Lui. Dacă cineva a desconsiderat Legea lui Moise, trebuie dat la moarte, fără milă, pe mărturia a doi sau trei martori. Cu cât mai grea condamnare credeți că va merita acela care a călcat în picioare pe Fiul lui Dumnezeu, care a profanat sângele Legământului în care a fost sfințit şi a insultat Spiritul harului ? Fiindcă ştim Cine a zis: „A Mea e răzbunarea, Eu voi riposta!" (Dt 32:35), şi iarăşi: „Domnul va judeca pe poporul Său" (Dt 32:36, Ps 135:14). Înfricoşător este să cazi în mâinile Dumnezeului Cel Viu!. (Ev 10:19-27).

Ci voi v-ați apropiat de Muntele Sionului, de Cetatea Dumnezeului Viu – Ierusalimul ceresc – ; de miriadele de îngeri, de adunarea universală în sărbătoare, de Biserica întâi-născuților înregistrați în Cer; de Dumnezeu, Judecătorul tuturor, de spiritele drepților făcuți desăvârşiți (Ev 12:22-23, cf. 11:39-40, 12:1).

Este adevărat însă, că Epistola către Evrei nu evidenţiază într-un mod deosebit şi foarte explicit Judecata ca realitate prefigurată de Ziua Ispăşirii, ci compară liturgica „umbrei" cu realitatea noutestamentară, arătând, pas cu pas, superioritatea celei din urmă. Judecata finală apare sub diferite aspecte, fiind considerată printre acele învăţături creştine elementare, pe care credincioşii ar fi trebuit să le ştie de mult (Ev 6:1-2, cf. 1 Cor 3:1-3), ca o culminaţie a activităţii arhiereşti a Domnului Christos (Ev 9:27-28), ca o avertizare solemnă pentru cei care părăsesc pe Christos (Ev 10:26-27.30), ca lucrare universală a lui Dumnezeu (Ev 12:23, 13:4).

Probabil cea mai mare dificultate în înţelegerea acestor lucruri provine din prejudecata pe care mulţi o au cu privire la judecată, datorită unei teologii populare, devenită sistematică, şi care îi împiedică să accepte anumite învăţături clare ale Bibliei. Dacă ideea de judecată universală este acceptată, ca un eveniment escatologic care va avea loc în legătură cu A Doua Venire, este tot atât de adevărat că mulţi creştini nu acceptă cel puţin următoarele două aspecte esenţiale ale Judecăţii de Apoi, pe care Biblia le susţine:

- Judecata nu constă doar în executarea unor sentinţe hotărâte de multă vreme, ci include o fază anterioară, de proces judiciar, de investigaţie a cazurilor.
- Judecata cuprinde nu numai pe cei pierduţi, ci şi pe cei mântuiţi;

După ce am studiat realitatea şi identitatea Sanctuarului ceresc, după ce am observat câteva aspecte legate de ispăşirea zilnică şi de cea anuală care se făceau la (şi în) sanctuarul umbrei, insistând asupra semnificaţiei finale, juridice, ale Zilei Ispăşirii, fără a avea pretenţia că înţelegem perfect tipologia, este necesar să privim acum mai de aproape fazele Judecăţii. Articolul se adresează în special celor care nu înţeleg necesitatea unui proces juridic înainte de executarea sentinţei divine şi care cred că numai păcătoşii vor fi judecaţi.

Obişnuim să expunem doctrina Sanctuarului şi a Judecăţii întemeindu-ne pe experienţa părinţilor adventismului şi pe unele raţiuni tipologice şi apocaliptice. Modalitatea aceasta era foarte relevantă pentru generaţia Dezamăgirii şi încă rămâne instructivă pentru noi. Dar astăzi, cu aproape 160 de ani mai târziu, este dificil ca, folosind exact acelaşi limbaj şi aceleaşi argumente, să ne sensibilizăm contemporanii cu privire la Judecată, când ei sunt blindaţi în Prejudecată. Mai mult, ceilalţi creştini, pentru care experienţa pionierilor noştri este fie necunoscută, fie nerelevantă, nu pot aprecia logica noastră. Este un lucru trist că şi cei mai instruiţi teologi neadventişti nu pot pricepe explicaţiile noastre – dacă noi le înţelegem cu adevărat! Cu siguranţă că nu întotdeauna este vorba de rea voinţă sau ignoranţă biblică. De aici apare necesitatea simplificării subiectului, desigur fără a-l sărăci, şi a unei argumentaţii care să înceapă cu cele mai clare texte biblice.

Expunerea de faţă poate fi considerată o introducere doctrină Judecăţii. Nu este intenţionată ca o analiză exhaustivă a afirmaţiilor Bibliei referitoare la acest subiect.

Judecată fără judecată?

Unii obiectează că expresia noastră „judecată de cercetare" (*investigative judgement*) nu se află în Scriptură. Această obiecţie seamănă cu a acelora care subliniază că în Biblie nu se găsesc cuvinte ca *trinitate* sau *mileniu*. Dar Biblia nu ne oferă în primul rând un limbaj, ci un mesaj. Important este dacă noţiunile respective se regăsesc în mesajul ei, şi nu dacă folosim aceleaşi cuvinte. Părinţii adventismului modern au propus denumirea de judecată investigativă (de cercetare) pentru a indica existenţa unui proces juridic în contradistincţie cu concepţia evanghelică pe care o moşteniseră, şi care privea Judecata ca fiind doar executivă. Dar în adevăratul lui înţeles, cuvântul judecată are, mai presus de toate, înţelesul de proces juridic, şi numai în sens secundar acela de condamnare sau pedeapsă. Este adevărat că termenul judecată este folosit adesea în Biblie cu sensul extins, de *condamnare* sau *pedeapsă*, dar în multe cazuri el are înţelesul propriu, de *proces juridic*. Judecată este cuvântul străvechi pe care-l moştenim de la romani şi denumeşte atât un proces raţional care are loc în minte, cât şi un proces judiciar public.

În limbile biblice, cât şi în diverse limbi moderne, inclusiv în limba română, judecata denumeşte în primul rând procesul, cu acuzare şi apărare, cu prezentarea probelor de ambele părţi şi cu pronunţarea sentinţei în final. Abia după aceea are loc executarea sentinţei: favorabilă unora (care sunt achitaţi, reîmproprietăriţi, recompensaţi, după caz etc.) şi nefavorabilă altora (care sunt condamnaţi şi primesc pedeapsă după caz). De la turci, noi românii am împrumutat cuvântul *divan*, pe care ei l-au primit de la arabi şi care este înrudit cu termenii ebraici *diyn* (a domni, a fi judecător; a apăra o cauză, a executa judecata, a răsplăti, a răzbuna), şi *dayyan* (judecător). Înainte de a se face „divan pe spinare"[7], se întruneşte divanul propriu-zis, care înseamnă *sfat, curte de judecată, consiliu, parlament,* de unde şi verbul *a divăni* (a discuta, a delibera).

Este adevărat că „Dumnezeu nu are nevoie să privească multă vreme, ca să tragă pe un om la judecată înaintea Lui" (Iov 34:23). Dar, oare, Îşi poate permite Dumnezeu să facă o „Judecată" fără judecată? Dacă Judecata divină constă numai din executarea unor sentinţe hotărâte din veci, pe motiv că El nu dă socoteală nimănui, atunci ce sens mai are toată disputa dintre Dumnezeu şi Satan, cu privire la dreptatea divină, şi de ce n-a acţionat Dumnezeu în forţă de la început, „judecându-i" pe loc pe îngerii rebeli, fără teamă că ceilalţi vor murmura? Dacă Lui nu-I place să dea socoteală de felul în care Îşi administrează harul şi dreptatea, atunci de ce nu putea ierta Dumnezeu pe păcătos, doar prin graţia Lui, fără Marea Jertfă ispăşitoare? Cu prea multă uşurinţă se trece peste tema aceasta esenţială. Dumnezeu nu este numai drept, ci doreşte să Şi expună în final, în faţa întregului univers, dreptatea, printr-un proces deschis al tuturor celor implicaţi.

Biblia arată că şi Cerul are locuitori, organizaţi în structuri ierarhice şi interesaţi de ceea ce se petrece în lumea noastră (Ev 1:2, Ef 3:10, Col 1:16, 2:10.15). Fără a sugera că îngerii

[7] Expresie populară care reduce judecata la pedeapsă.

căzuţi mai pot fi mântuiţi, sau că, în afara lumii noastre rătăcite ar mai fi vreuna care să aibă nevoie de răscumpărarea adusă prin Christos, este totuşi interesant că acelaşi Pavel ne învaţă că locuitorii cerului beneficiază într-un anumit fel de această împăcare cu Dumnezeu prin Christos. Fără îndoială că Jertfa Creatorului lor adusă pe pământ i-a făcut să înţeleagă mai bine caracterul lui Dumnezeu, şi că o judecată dreaptă care să răspundă la toate întrebările existente şi potenţiale este absolut necesară pentru asemenea fiinţe. Cerul nu este invulnerabil. El a fost mânjit de revolta lui Lucifer şi de urmările ei diverse, lucruri despre care cunoaştem prea puţin. De aceea, Biblia ne învaţă că şi Cerul necesită curăţire şi împăcare cu Dumnezeu (Col 1:20, Ev 9:23).[8]

O judecată fără procesul investigaţiei, al studierii cazurilor înaintea miliardelor de locuitori ai Cerului, nu poate fi dovedită dreaptă. Dumnezeu doreşte să convingă, nu doar să învingă prin forţă, impunându-Şi autoritatea explicită:

> Dimpotrivă, Dumnezeu să fie găsit adevărat şi toți oamenii să fie găsiți mincinoşi, după cum este scris: „Ca să fii găsit drept în cuvintele Tale, şi să ieşi biruitor când vei fi judecat.” (Rom 4:4) [9]

Dar indiferent cum înţelegem rostul unui asemenea proces juridic, suntem obligaţi să constatăm, – dacă, într-adevăr, avem încredere în Cuvântul lui Dumnezeu, – că există o fază de cercetare a cazurilor, înregistrate în adevărate „dosare”:

> Am tot privit până când s-au aşezat nişte tronuri şi un Bătrân încărcat de vreme a luat loc. Veşmântul Lui era alb ca neaua şi părul capului ca lâna alb-curată. Tronul Lui era tot numai flăcări, cu roți de foc arzător. Un râu de foc curgea, ieşind dinaintea Lui; mii de mii Îi slujeau şi miriade de miriade stăteau în fața Lui. Curtea a luat loc şi s-au deschis nişte cărți (Dan 7:10).
>
> […] Sau nu ştiți că sfinții vor judeca lumea? […] Nu ştiți că noi vom judeca şi îngeri ? (1 Cor 6:2-3).
>
> Apoi am văzut nişte tronuri, şi celor ce s-au aşezat pe ele li s-a dat autoritate de judecători. Da, am văzut sufletele celor decapitați pentru Mărturia lui Iisus şi pentru Cuvântul lui Dumnezeu şi ale celor ce nu se închinaseră Fiarei, nici chipului ei, şi nu primiseră semnul ei pe frunte şi pe mână. Fiind înviați, ei au început să domnească împreună cu Christos ca împărați o mie de ani… (Ceilalți morți n-au înviat până nu s-au sfârşit cei o mie de ani). Aceasta este prima înviere: fericiți şi sfinți sunt cei ce au parte de prima înviere; asupra lor nu va avea putere moartea a doua, ci ei vor fi preoți ai lui lui Dumnezeu şi ai lui Christos şi vor domni ca împărați cu El în cei o mie de ani. (Ap 20:4-6).
>
> Atunci am văzut un mare tron alb şi pe Cel ce şedea pe El. Cerul şi Pământul au fugit dinaintea Lui şi nu s-a mai găsit loc pentru ele. Şi am văzut pe morți, mari şi mici, stând înaintea Tronului. Nişte cărți au fost deschise, apoi o altă carte a fost deschisă, Cartea Vieții, iar morții au fost judecați din cele scrise în cărți: după faptele lor. (Ap 20:11-12).

O judecată în care se instalează tronuri de magistraţi în jurul Supremului Judecător, o judecată inaugurată prin aşezarea curţii juraţilor, o judecată pentru care se deschid registre de evidenţă şi dosare, în care se iau în discuţie nume şi fapte şi se deliberează în funcţie de cele scrise, ce poate fi decât un proces judiciar, o fază investigativă a Judecăţii? Pasajele din Apocalipsa 20 dovedesc că timp de „o mie de ani”, între învierea drepţilor (la revenirea lui Iisus) şi învierea păcătoşilor, va avea loc un asemenea proces, în care vor fi judecaţi cei răi,

---

[8] Afirmaţia din Iov 15:15 este însă, mai degrabă, o părere omenească a lui Elifaz, inspirată dintr-o viziune personală cu accente demonice (Iov 4:12-21).

[9] În majoritatea cazurilor, citatele biblice sunt traduse direct din textul grecesc al NT (sau din ebraica VT, după caz), pentru studiul comparativ al cititorilor interesaţi.

inclusiv îngerii căzuţi. Dacă cei pierduţi trebuie să fie astfel judecaţi, deşi Judecata aceasta nu le poate schimba soarta, ci ea este pentru edificarea mulţimii sfinţilor deveniţi în acest scop judecători, atunci şi cei mântuiţi trebuie să fie judecaţi cândva, doar pentru edificarea fiinţelor cereşti care „se apleacă să privească" (1 Pt 1:12c), „fiindcă noi am devenit un spectacol (gr. *theatron*) pentru univers: atât pentru îngeri, cât şi pentru oameni" (1Cor 4:9).

Biblia menţionează anumite judecăţi istorice ale lui Dumnezeu, care ne arată că, într-un anumit mod, Dumnezeu are morive să cerceteze cazul înainte de a executa o sentinţă. Deşi Suveran Absolut şi Atotştiutor, Care nu trebuie să dea socoteală nimănui, nici să cerceteze ca să Se convingă, există motive serioase pentru care El preferă să cerceteze cazul înainte de a da sentinţa. După căderea omului în păcat, Dumnezeu a cercetat cazul, căutând pe vinovaţi şi întrebând ca şi cum n-ar fi ştiut, înainte de a rosti sentinţele cunoscute (Gen 3:9+).

Înainte de a executa sentinţa asupra maeştrilor constructori de la Babel, Dumnezeu „a coborât să vadă cetatea şi turnul pe care-l zideau oamenii" (Gen 11:5). Înainte de a executa sentinţa asupra Sodomei şi a cetăţilor vecine, Suveranul atotştiutor zice: „Am să cobor acum să văd dacă, într-adevăr, au făcut chiar aşa cum a ajuns vestea până la Mine, iar dacă nu este aşa, voi afla!" (Gen 18:21).

Ca şi cum ar vrea să Se convingă, Dumnezeu testează pe cei învinuiţi, trimiţând la ei nişte soli, ca să vadă cum vor fi trataţi. Toate acestea reprezintă condescendenţa divină, şi grija Lui pentru educarea fiinţele create. Dumnezeu este conştient că, odată cu apariţia răului în Univers, El S-a expus tirului acuzaţiilor îngerilor rebeli şi unei potenţiale extinderi a revoltei. Ştie că, într-un fel sau altul, El Însuşi este judecat; de aceea, prin Judecată caută „să fie găsit adevărat" (Rom 4:4).

Judecata mântuiţilor şi siguranţa mântuirii

Există motive pentru care unii creştini cred că mântuiţii nu vor fi judecaţi. Ei pot admite chiar şi o judecată de cercetare, dar numai pentru cei pierduţi. Înţelegerea lor este blocată de o soteriologie (teologie a mântuirii) falsificată, care se îngrijeşte mai mult de confortul psihologic actual al creştinului, decât de armonizarea învăţăturii Bibliei şi de onoarea lui Dumnezeu. Într-adevăr, Biblia ne asigură că în Christos avem toată certitudinea mântuirii, dar aceiaşi autori ne avertizează că, dacă ne despărţim de Mântuitorul rămânem la fel de pierduţi ca şi înainte de a-L fi întâlnit. Ba încă şi mai pierduţi. Iar această despărţire este posibilă datorită libertăţii voinţei noastre, care ne poate duce la necredinţă şi neascultare, la „cădere din har". Siguranţa mântuirii, ca şi mântuirea însăşi, este condiţionată.

> **Siguranță:** *Eu le dau viață veșnică, în veac nu vor pieri și nimeni nu le va răpi din mâna Mea. Tatăl, Care mi le-a dat, este mai mare decât toți, și nimeni nu le poate răpi din mâna Tatălui.*
> **Condiționat:** *Dar voi nu credeți, fiindcă nu sunteți din oile Mele. Oile Mele ascultă glasul Meu; Eu le cunosc și ele Mă urmează* (Ioan 10:26-29).
>
> **Siguranță:** *Acum, dar, nu mai este nici o condamnare pentru cei ce sunt în Christos Iisus…. Pe cei pe care în prestiința Lui i-a cunoscut, i-a și predestinat să se conformeze chipului Fiului Său, pentru ca El să fie Întâiul-Născut între mulți frați. Și pe cei pe care i-a predestinat i-a și chemat; pe cei pe care i-a chemat, i-a și judecat drepți; pe cei pe care i-a judecat drepți, i-a și glorificat…. Cine va îndrăzni să acuze pe aleșii lui Dumnezeu? Dumnezeu este Cel ce-i socotește drepți! Cine poate să-i condamne? Christos Iisus este Cel ce a murit – ba mai mult, a fost înviat și este la dreapta lui Dumnezeu – și El pledează pentru noi…. Cine ne va despărți de iubirea lui Christos ?* (Rom 8:1.29-30.33-35).
> **Condiționat:** *Dacă trăiți după „carne" veți muri. Dar dacă prin Duhul omorâți faptele trupuli, veți trăi. Într-adevăr, toți cei conduși de Spiritul lui Dumnezeu sunt fii ai lui Dumnezeu… Și dacă suntem fii, suntem moștenitori – moștenitori ai lui Dumnezeu, adică împreună moștenitori cu Christos, – desigur, dacă suferim împreună cu El, ca să fim și glorificați împreună cu El.* (Rom 8:13-14.17)

Că Biblia învaţă despre o anumită *predestinaţie* este cât se poate de clar, dar nu este predestinaţia aceea nominală şi necondiţionată, în urma suveranităţii arbitrare şi a unui har părtinitor, aşa cum şi-au imaginat Augustin, Calvin şi alţii. Predestinaţia biblică este uneori o hotărâre condiţionată care poate fi anulată, alteori o mărturie a preştiinţei divine. Indiferent însă cum s-ar interpreta, ea nu manipulează libertatea voinţei şi nu îndepărtează în mod arbitrar pe unii de la mântuire, pentru a face loc altora. Trebuie să recunoaştem însă, cu toată umilinţa şi neputinţa, că nu suntem în stare să facem o *teodicee* (justificare a dreptăţii lui Dumnezeu) completă, deoarece nu putem răspunde cu succes la întrebări ca aceasta: Având în vedere că nu toţi muritorii au cunoscut voia lui Dumnezeu, şi că adesea pocăinţa depinde de influenţele la care este expus cineva, cum putem susţine că toţi oamenii au aceleaşi şanse la mântuire? Deşi Pavel ne sugerează un răspuns în Romani 2:12-16, iar Moise prefigurează, poate, acelaşi adevăr, prin jertfa pentru păcat prescrisă pentru cel sărac (vreo 3 kg de făină, o jertfă fără sânge! Lev 5:11), rămân încă întrebări la care numai Judecata însăşi va răspunde.

Credincioşii care nu admit ideea de Judecată pentru cei mântuiţi atrag atenţia asupra unor afirmaţii ca următoarele:

> Cine crede în El nu este judecat. Dar cine nu crede, a şi fost judecat; fiindcă n-a crezut în Numele Singurului Fiu al lui Dumnezeu (In 3:18).
>
> Amin, amin, vă spun: cine ascultă glasul Meu şi crede în Cel ce M-a trimis are viaţa veşnică şi nu vine la judecată, ci a trecut din moarte la viaţă (In 5:24).

Dacă aceste declaraţii ar fi o negare a judecăţii în dreptul celor mântuiţi, ele s-ar contrazice cu altele, tot atât de clare. Însă contradicţia dispare când observăm că termenul judecată, în limbile biblice ca şi în româna populară, este folosit uneori şi cu sensul de *condamnare* sau *pedeapsă*. De aceea, mai multe versiuni biblice exprimă acest înţeles: „nu este (sau: nu va fi) condamnat"[10]. Cât despre Judecata ca proces, ea a fost întotdeauna o aşteptare a drepţilor,[11] fiindcă pentru Israelul lui Dumnezeu, adevăratul Salvator nu poate fi decât Acela care este Judecătorul, Legiuitorul şi Împăratul (Is 33:22).

Doar în calitate de Judecător drept poate Dumnezeu să mântuiască. El nu salvează pe poporul Său de judecată, ci prin judecată (Is 1:18-27, 1 Tim 5:24-25). Jertfa lui Iisus a fost Judecata lui Dumnezeu faţă de noi în Christos. Aceeaşi dreptate însă cere testarea, verificarea şi cercetarea celor ce pretind că au acceptat pe Christos, ca să ştie întregul univers cine a onorat Evanghelia cu adevărat şi cine a dispreţuit-o. Înainte de separarea definitivă a celor două clase de credincioşi,[12] înainte de acordarea răsplătirii, trebuie să aibă loc procesul Judecăţii, prin care Dumnezeu Îşi va onora Numele, când harul şi dreptatea manifestate la Cruce vor fi arătate acum în desăvârşita lor unitate şi splendoare.

---

[10] Vezi King James Version, New American Bible, New International Version, Bible en Francais Courent, New Living Translation, Revised Webster Update Bible. În limba română, acelaşi sens apare în Noul Testament pe Înţelesul Tuturor (Living Bibles International, 1984: „şi nu va fi osîndit pentru păcatele sale").

[11] Ps 7:8, 26:1, 35:24, 43:1, 2Tim 4:8, 2Tes 1:5.

[12] Grâu şi neghină (Mt 13:24-43), peşti curaţi şi peşti necuraţi (Mt 13:43-41), fecioare înţelepte şi fecioare neînţelepte (Mt 25:1-13), oi şi capre (Mt 25:32) etc.

Vor fi judecaţi şi credincioşii ?

Nu întotdeauna este nevoie să ştim „de ce” Dumnezeu procedează într-un anumit mod şi nu după mintea noastră. Este suficient dacă Biblia ne transmite clar şi armonios faptul în sine. Iar în această privinţă, Cuvântul nu permite îndoială: „Domnul va judeca pe poporul Său” (Ev 10:30b, cf. Dt 32:36). „El strigă spre Cer sus şi spre pământ, ca să judece pe poporul Său” (Ps 50:4). În parabola lui Iisus, în care mulţimea „neamurilor”, de la drumuri şi garduri a fost adusă în locul invitaţilor de onoare, care refuzaseră oferta, „împăratul a intrat să-Şi vadă oaspeţii” şi, găsind acolo pe unul care nu respectase regula Casei, l-a dat afară chiar din inima Împărăţiei, „fiindcă, mulţi sunt chemaţi, dar puţini sunt aleşi” (Mt 22:11-14). Şi chiar dacă ştii că eşti ales, încă poţi pierde dacă mizezi pe alegerea favorabilă a lui Dumnezeu, în timp ce alegerile tale de fiecare zi sunt nefavorabile, sfidând Cuvântul.

Mă port aspru cu trupul meu, ţinându-l sclav, ca nu cumva, după ce am predicat altora, eu însumi să fiu respins (1 Cor 9:27)... Astfel, dar, cine crede că stă în picioare, să ia seama să nu cadă! (1Cor 10:12, vezi şi 2Pt 1:5-11, Ap 17:14b).

Vorbind creştinilor, apostolul confirma credinţa sănătoasă că „toţi ne vom înfăţişa la tribunalul lui Dumnezeu” (Rom 14:10c). Pavel, apostolul harului şi al siguranţei mântuirii în Christos era totodată conştient că va fi supus judecăţii cercetătoare a lui Dumnezeu:

> În ce mă priveşte, puţin îmi pasă că voi fi judecat de voi, sau de un tribunal omenesc care stabileşte o zi. Ba încă nici eu însumi nu mă mai judec. Într-adevăr, conştiinţa mea nu-mi reproşează nimic; totuşi, nu prin aceasta sunt dovedit drept: Cel ce mă va judeca este Domnul. De aceea, nu judecați nimic înainte de vreme, până va veni Domnul, care va scoate la lumină cele ascunse în întuneric şi va da pe față planurile inimilor. Atunci, fiecare va primi de la Dumnezeu aprecierea cuvenită” (1Cor 4:3-5). ...Aşadar, omule, oricine ai fi tu.... crezi că vei scăpa de Judecata lui Dumnezeu?... El va răsplăti fiecăruia după faptele Lui (Rom 2:1.3.6).

<table>
<tr><td colspan="5">M A R E A Z I A J U D E C Ă Ţ I I</td></tr>
<tr><td colspan="2">JUDECATA PREMILENIALĂ
PENTRU CEI MÂNTUIŢI</td><td rowspan="2">PARUSIA</td><td colspan="2">JUDECATA MILENIALĂ
PENTRU CEI PIERDUŢI</td></tr>
<tr><td>?

PROCES (JUDECATĂ INVESTIGATIVĂ)

MÂNTUIŢII SUNT JUDECAŢI</td><td>A DOUA VENIRE: SFÂRŞITUL „VEACULUI”
EXECUTARE

ÎNVIEREA I PENTRU VIAŢĂ ŞI FERICIRE VEŞNICĂ</td><td>1 0 0 0 A N I

PROCES (JUDECATĂ INVESTIGATIVĂ)

MÂNTUIŢII JUDECĂ LUMEA ŞI PE ÎNGERI</td><td>SFÂRŞITUL DEFINITIV AL RĂULUI

EXECUTARE

ÎNVIEREA II PENTRU PEDEAPSĂ (MOARTEA A DOUA)</td></tr>
</table>

Prioritatea aleşilor

Dumnezeu are obiceiul de a da prioritate celor apropiaţi, atât la cinste, cât şi la pedeapsă, dacă este cazul. Ba mai mult, cel care a ştiut voia Stăpânului şi n-a făcut-o, va fi bătut cu mai multe lovituri decât cel care n-a ştiut (Lc 12:47-48).

> Suntem în clipa în care judecata stă să înceapă de la Casa lui Dumnezeu. Şi dacă începe cu noi, care va fi sfârşitul celor ce nu ascultă de Evanghelia lui Dumnezeu? Şi dacă cel drept scapă cu greu, ce se va face cel nelegiuit şi păcătos? (1Pt 4:17-18; cf. Ez 9:6b: Nimiciți...! Începeți, însă, cu cei din Sanctuarul Meu!).

> Necaz şi strâmtorare va veni peste orice suflet care face răul; întâi peste iudeu, apoi peste grec. Slavă, cinste şi pace va veni, însă, peste oricine face binele; întâi peste iudeu, apoi peste grec. Toți cei ce au păcătuit fără Lege vor pieri fără Lege. Şi toți cei care au păcătuit având Lege, vor fi judecați după Lege. Fiindcă nu cei ce aud Legea sunt drepți înaintea lui Dumnezeu, ci cei care împlinesc Legea aceasta vor fi îndreptățiți. (Rom 9-10.12-13).

După cum judecata investigativă a celor pierduţi are loc în timpul împărăţiei mileniale a lui Christos şi a poporului Lui, înainte de executarea sentinţei tragice la sfârşitul mileniului, tot aşa şi credincioşii trebuie să fie judecaţi înainte de executarea sentinţei lor fericite. Judecata aceasta nu poate avea loc la venirea lui Iisus, deoarece El va veni cu răsplătirea, cu executarea unor sentinţe deja pronunţate (Ap 22:12). Aceasta ne arată că Judecata mântuiţilor este premilenială şi anume trebuie să se desfăşoare în Cer, înainte de venirea Domnului.

Asemenea unui proces modern, la Judecata divină nu sunt prezenţi inculpaţii în persoană. Ei sunt reprezentaţi de Avocatul lor, de martorii lor cereşti şi de datele absolut complete din dosarele lor. Biblia le numeşte „cărţi", pe vremea când cărţile erau nişte suluri pictate cu semne, ca să se adapteze limbajului omenesc. Dar putem fi siguri că dosarele acelea sunt mai perfecte decât nişte videocasete cu filmul întregii vieţi publice şi intime, incluzând emoţiile, intenţiile şi motivaţiile.

Acesta este „ceasul Judecăţii" despre care îngerul cu Evanghelia veşnică, înainte de Revenirea lui Iisus, avertizează că a sosit (Ap 14:6-7). Compararea acestei avertizări cu alte texte biblice ne arată că îngerul se referă la marea Zi a Judecăţii universale, când Judecata se va face nu numai după Lege ci după Evanghelie (Ec 12:13-14, Rom 2:16), iar sentinţele se vor da după cele mai drepte şi mai spirituale criterii.[13] Faptul că se accentuează începutul premilenial al Judecăţii, când timpul istoric curge încă, este de importanţă maximă, deoarece numai această fază a Judecăţii aduce sentinţe favorabile. Ea este cea mai complexă fază a Judecăţii şi cea mai puţin studiată. Ea va fixa pentru totdeauna destinul credincioşilor care au murit şi va cuprinde, în final, pe toţi locuitorii pământului din ultima generaţie, martoră a Revenirii lui Iisus.

Rămân însă multe întrebări: Când anume trebuie să înceapă această Judecată premilenială? Vor fi judecaţi întâi cei vii sau cei morţi? De ce susţin adventiştii că Judecata a început din anul 1844? Cum răspundem la obiecţiile aduse interpretării noastre? De ce durează Judecata de atâtea generaţii? Putem şti dacă Judecata generaţiei noastre sau a

[13] Mat 12:41-42, 23:14, 25:31-46, Mc 12:40, 16:16, Lc 6:37-38, 11:31-32, 20:47, In 12:47-48, Rom 2:27, 2Tes 2:12, Ev 11:7.

noastră înşine a început ? Cum se împacă Evanghelia îndreptăţirii prin credinţă cu judecata după Lege şi după fapte? Cum poate avea cineva siguranţa şi bucuria mântuirii, gândindu-se la Judecată ?

Dificultăţi în studiului sanctuarului din *Daniel*

Am prezentat până aici realitatea şi identitatea Sanctuarului ceresc; aspecte ale slujbei de ispăşire (zilnice şi anuale) care se făcea în sanctuarul „umbrei"; tipologia forensică a Zilei Ispăşirii; secvenţa fazelor Judecăţii; necesitatea unui proces juridic înainte de executarea sentinţei divine; necesitatea judecării sfinţilor înainte de revenirea lui Iisus; armonia dintre Judecata de cercetare şi siguranţa mântuirii... În acest număr vă propunem pentru studiu unele date şi observaţii contrare explicaţiei noastre obişnuite. Ele reprezintă înţelegererea autorului şi nu o poziţie nouă a Bisericii. Obiecţiile şi sugestiile aduse sunt însă oneste şi merită o abordare la fel de onestă din partea cititorului.

Noi credem că în anul 1844, la sfârşitul celor 2300 zile apocaliptice, a început „Judecata de cercetare". Dar adevărul este că tot de pe atunci a început şi o judecată fără prea multă cercetare: judecata lumii creştine împotriva acestei doctrine biblice. Daniel însă ne arată că şi acest tip de „judecată" a fost prevăzut:

> „El a zis: 'Du-te, Daniele, fiindcă aceste cuvinte vor rămâne ascunse şi pecetluite până la vremea sfârşitului. Mulți vor fi curățiți, albiți, lămuriți în foc; cei răi vor face răul şi nici unul din cei răi nu va înțelege, dar cei înțelepți vor înțelege'" (Dan 12:9, cf. Dan 8:26, Dan 12:4).

Nu este de mirare că mintea celor răi refuză gândul judecăţii divine (cf. FA 24:25). Dar de ce şi unii credincioşi sinceri au probleme cu înţelegerea acestei doctrine? Un principal motiv ar fi că mulţi creştini nu sunt atât de sinceri cum par, ci sunt nişte ipocriţi care urăsc legea lui Dumnezeu. Un motiv secundar este şi caracterul inedit, adventist-distinctiv al acestei teologii, motiv adesea amplificat de defectele apologetice ale susţinătorilor. Există însă şi unele motive obiective. Este de datoria noastră să ne concentrăm atenţia asupra acestora din urmă. Dificultăţile pe care le întâlnim în acest domeniu sunt de naturi diferite:

1. Dificultăţi datorate traducerii textelor biblice;
2. Dificultăţi în textul ebraic al lui Daniel;
3. Dificultăţi datorate unor false supoziţii hermeneutice;
4. Dificultăţi datorate greşitei înţelegeri a teologiei inspiraţiei şi autorităţii Scripturii, implicând şi relaţia dintre Biblie şi alte autorităţi (Spiritul Profetic, tradiţia interpretării, teologia et a.). Vom începe cu primul set de dificultăţi.

Dificultăți în traducere

Dintr-un exces de zel pentru apărarea Scripturii, şi dintr-un reflex psihologic de apărare, este foarte neplăcut să recunoaştem că textul biblic pe care-l folosim nu este nici el perfect, că are probleme. De fapt, orice traducere biblică este imperfectă. Ca unul care studiez textele originale de mai bine de 20 de ani, (în afară de compararea diverselor traduceri), pot spune că traducerile biblice reprezintă o aproximare şi că sunt, în mod inevitabil, influenţate de nivelul de pregătire lingvistică al traducătorilor şi de teologia lor.

Limba ebraică se învaţă cel mai puţin în facultăţile de teologie (1 an). Doar în unele facultăţi de filologie se studiază mai mulţi ani, iar regula este că la traducerea Bibliei laicii nu

au căutare. Adesea, traducerea este jalnic de literală, textul fiind tradus înainte de a fi înţeles. Iar când este mai dinamică şi mai frumoasă, trădează uneori idei subiective. În special când este vorba de Daniel 8 şi 9, dificultăţile textului ebraic se topesc în faţa îndrăznelii traducătorilor de a „traduce" ghicind adevărul istoric din spatele profeţiei (despre care mulţi traducători nu cred că este profeţie!).

Singurele soluţii ca un cercetător al Bibliei să evite erorile de traducere sunt:

1. Învăţarea temeinică a limbilor biblice – soluţie ideală, dar utopică din perspectiva masei credincioşilor;

2. Compararea traducerilor cât mai diferite şi studiul comentariilor respectabile care analizează diferitele variante;

3. Informarea credincioşilor cu ocazia studiului biblic în cadrul Bisericii. Astfel Biserica întreagă poate beneficia de darul pe care Dumnezeu l-a dat unora, ca şi în privinţa celorlalte daruri. Încrederea are, desigur, riscurile ei, dar să nu uităm pe credincioşii analfabeţi sau lipsiţi de Scriptură din primul veac şi până nu de mult, care ascultau Evanghelia doar citită în Biserică, au primit credinţa „prin auzirea Cuvântului"...

Ne vom referi doar la cele mai importante erori de traducere din Daniel 8-9:

- Expresia „din oştire şi din stele" (8:10) este, în realitate, „din oştire, adică din stele";
- „în câtă vreme...?" (8:13) este, în realitate, „până când...?" (iar fraza are o singură interogaţie);
- „va fi curăţit" (8:14) este, în realitate, „va fi răzbunat / i se va face dreptate";
- „şi nimeni nu ştia" (8:27) este, mai degrabă, „şi n-o puteam înţelege";
- „70 săptămâni...hotărîte" (9:24) este, mai degrabă, „o perioadă de 70 săptămâni,,, tăiată / decupată";
- „până la ungerea Sfîntului Sfinţilor" (9:24) este, în realitate, „până la ungerea (inaugurarea) unui Preasfânt Sanctuar (sau altar)";
- „vor trece şapte săptămîni; apoi timp de şasezeci şi două de săptămîni..." (9:25), trebuia tradus „vor trece 7 săptămâni şi 62 săptămâni";
- „pieţele şi gropile vor fi zidite" (9:25) trebuie tradus: „pieţile cetăţilor, unde se iau hotărâri judecătoreşti, vor fi refăcute";
- „va face un legământ trainic" (9:27) trebuie tradus: „va întări un legământ pentru mulţi";
- „pustiitul" de la sfârşitul v. 27 ar fi, mai degrabă, „pustiitorul".

Acestea sunt doar unele probleme lingvistice din Daniel 8-9. Există şi altele însă, mult mai dificile, datorate ambiguităţii aparente sau stării corupte a textului ebraic moştenit. Ca să fie şi mai dificil, chiar vechile traduceri, în greacă (Septuaginta – sec. III î.e.n.) sau în Latină (Vulgata, sec. V e.n.), reflectă atât alterarea unor manuscrise ebraice utilizate în epoca elenistică, precum şi dispoziţia de a traduce interpretativ, în armonie cu aplicarea excesivă a acestor profeţii la evenimentele de sub Antiochos Epiphanes şi Iuda Macabeul.

Chiar şi traducerea termenului *nitsdaq* cu „curăţit" în Septuaginta (*katharidzo*), şi apoi în Vulgata, se explică mai uşor prin această tendinţă, deoarece în 1 Macabei ni se spune, textual: „să mergem să curăţim Sanctuarul şi să-l inaugurăm" (4:36), „Iuda.... până când el avea să curăţească Sanctuarul" (4:41), „a curăţit Sanctuarul, a îndepărtat toate pietrele întinate"

(4:43). Expresia se repetă şi în 2 Macabei: „ne-a adunat la Sanctuar....şi l-a curăţit" (2:18), „curăţirea măreţului Sanctuar şi inaugurarea altarului", (2:19) e. a.

Dificultăți în textul ebraic

- O serie de dezacorduri gramaticale între genul subiectului implicit şi genul predicatului în Daniel 8:11 (se mai găsesc şi în alte locuri biblice), dar fără consecinţe grave.
- Prima parte din 8:12 este foarte stranie, eliptică, ambiguă şi cu dezacord, încât este şi divers tradusă. În mod literal, ar suna: „şi o oştire (/timp de necaz?) a fost dată (pusă) peste [jertfa] continuă în (din cauza ?) fărădelege"...
- Întrebarea din 8:13 este foarte lapidară. În traducere „exactă" ar suna: „Până când viziunea ... continuitatea....şi fărădelegea pustiitor a da şi sanctuar şi oştire călcare în picioare ?" Ideea, totuşi, nu este cu totul ascunsă, dacă ţinem seama de context.
- În 8:17 este foarte clar că viziunea are de-a face cu „timpul sfârşitului", dar nu este clar dacă vorbitorul vrea să spună că ea se va împlini la timpul sfârşitului, că „priveşte vremea sfârşitului" (cf. Cornilescu), sau, mai degrabă, că se extinde până la timpul sfârşitului. Aceeaşi prepoziţie este tradusă până la în 9:24, iar explicaţia îngerului în continuare vorbeşte mai mult despre medo-perşi şi elenişti. Să fi avut Daniel şi contemporanii săi ideea unui timp al sfârşitului pentru perioada postexilică ? Sau, mai degrabă, viziunea se extinde până la timpul sfârşitului, aşa cum reiese din folosirea expresiei *timpul sfârşitului* în Daniel 11 şi 12?
- În 8:19: „...în partea din urmă a mâniei; fiindcă vremea hotărâtă are un sfârşit (sau: fiindcă se referă la / se extinde până la timpul fixat al sfârşitului"?). Folosirea termenului *mo'ed* („vreme hotărâtă") trimite la perioada menţionată anterior (2300), singura vreme hotărâtă din acest capitol.
- În 8:24-25, exprimarea ebraică este ambiguă uneori, sau poate textul necesită muncă de restaurare. Dar în linii mari, mesajul este clar.
- În 8:26 se foloseşte subiectul *mar'é* (arătare, înfăţişare, viziune), cu sensul de „descoperire profetică", deoarece se referă la mesajul auzit în v. 14, iar ca predicat nu este verbul „a vedea", ci „a fi spus" (cf. Cornilescu: „de cari a fost vorba"). Acelaşi fenomen s-a întâmplat şi cu termenul *hazon* (viziune), sinonimul lui *mar'é,* care este adesea folosit cu sensul de descoperire profetică, oracol vorbit sau scris (cf. Is 1:1, Ob 1:1 etc.). În Daniel 9:23 se foloseşte termenul *mar'é* cu referire la „descoperirea [care urmează]", şi nu „viziunea [anterioară]" (cf. 8:26, 10:1).
- În 9:24, „pecetluirea viziunilor şi profeţilor" se referă la confirmare, la oprire sau la ce ?
- În 9:26, ortografia tradiţională este derutantă. Dacă nu s-ar ţine cont de ea, atunci s-ar traduce mult mai natural:

  „.....Messía va fi dat la moarte şi nici Cetatea, nici Sanctuarul nu vor fi pentru El (în favoarea Lui / ale Lui). Poporul Conducătorului care vine (=Messía, cf. 9:25) se va strica (sau: se va distruge / va fi distrus) şi sfârşitul lui va fi ca într-un potop".

- În 9:27, prezenţa unui *legământ*, *încetarea jertfei* şi *aşezarea „urâciunii pustiitorului”* a determinat pe mulţi să creadă că acţiunile acestea sunt opera Adversarului din 11:30-31.

Aceste dificultăţi ale textului permit traduceri diferite şi, desigur, interpretări diferite, însă tocmai aceste neregularităţi în text sunt dovezi ale vechimii şi autenticităţii lui. Ele sunt provocări serioase pentru ebraişti şi teologi, dar în ciuda acestora, la un studiu mai profund, dificultăţile ar trebui să cedeze.

Interpretări şi interpretări

Am afirmat mai sus că una din probleme este hermeneutica diferită a comentatorilor. Există câteva aspecte care trebuie lămurite atât în cazul interpretării noastre clasice, cât şi în cazul oponenţilor noştri. Discutând direct pe caz, putem sugera o exegeză mai riguroasă a textului profetic din Daniel 8-9.

Originea cornului din Daniel 8

Acesta este un exemplu de interpretare forţată. Cornul roman nu a ieşit din unul din cele patru coarne elenistice, iar soluţii ca: ieşirea lui „din unul din [cele patru vânturi]" sau prin cucerirea cornului macedonean, oricât de inteligente, nu sunt satisfăcătoare. Originea acestui corn, precum şi o parte din faptele atribuite, se potrivesc lui Antiochos IV Epiphanes (215-163 î.e.n.), în ciuda protestelor noastre repetate. Dar soluţia Epiphanes nu este cu totul satisfăcătoare, dacă ne referim la identitatea cornului, deoarece profeţia prevedea că împlinirea ei se va extinde până la vremea sfârşitului, „multe zile" după Epiphanes (v. 17.19.25). De aceea, încă din antichitate, evreii şi creştinii au aplicat această profeţie atât la Epiphanes (ca tip al lui Antichrist), cât şi la Roma şi la Antichristul care avea să vină după aceea. Interpretarea aceasta (dublă sau multiplă), oricât de impalatabilă ar fi, este singura care se potriveşte şi la Daniel 11:21-45, unde v. 21-34 se aplică la aventurile persecutorului Epiphanes, iar v. 35-45, deşi par să se refere tot la acesta (după logica gramaticală), nu s-au împlinit cu el, şi sunt, în mod explicit, aplicabile la timpul sfârşitului (cf. v. 40).

Sensul celor „2300 seri şi dimineți"

Acesta este un exemplu de interpretare forţată din partea opozanţilor noştri. Unele traduceri moderne redau „2300 de jertfe de dimineaţă şi de seară", adică totalizând 1150 zile (= c. 3 ani + 2 luni) ignorând faptul că niciodată în ebraică termenii din text nu sunt folosiţi în acest sens. Majoritatea interpreţilor aplică cele 2300 zile ca timp literal (2300 zile = c. 6 ani + 5 luni) al persecuţiilor de sub Antiochos Epiphanes, dar perioada nu se potriveşte de loc, nici înţeleasă ca 6+ ani, nici ca 3+ ani, deoarece datele exacte ale persecuţiei indică exact 3 ani, între 25 Kislew (Dec.) 168 î.e.n. şi 25 Kislew 165 î.e.n. (cf. 1 Mac 1:54, 4:52.59, 2 Mac 10:5).

Cele 2300 „seri şi dimineţi" nu pot indica timpul persecuţiei lui Epiphanes, deoarece acest timp este numit „vremea hotărâtă a sfârşitului" în v. 19; prin urmare, perioada aceasta se extinde până în timpul sfârşitului. De aceea şi întrebarea pusă în v. 13 are sens: „Până când va dura înlocuirea *jertfei continue* cu *fărădelegea pustiitorului*, şi vor tot fi călcate în picioare poporul lui Dumnezeu şi Sanctuarul ?" Întrebarea nu este „cât timp" va dura persecuţia cornului,– ceea ce ne-ar sili să calculăm acest timp numai de la începutul persecuţiei lui Epiphanes ! –, ci „până când" (cf. Dan 12:6) vor dura asemenea lucruri, care, după Daniel 11:35 sunt repetabile până la sfârşit. Întrebarea ebraică (*'ad matay ?*) are un singur capăt: cel final, şi un singur accent sensibil: pe punctul terminus. Diferenţa dintre „cât timp?" şi „până când?"

poate fi reprezentată grafic prin diferenţa dintr-un segment şi o semidreaptă aşezată între minus infinit şi zero.

Logica acestei întrebări ebraice vizează în mod exclusiv punctul terminus, al intervenţiei divine dorite, fără nici o ancorare cronologică în faptele cornului nelegiuit. Ni se spune că perioada se extinde până la vremea sfârşitului, dar nimic nu sugerează care ar trebui să fie începutul ei. Ar putea fi momentul vorbirii, ar putea fi momentul începutului persecuţiei, cine ştie? În Daniel 8 nu avem nici o cheie şi nu trebuie să ne mirăm că Daniel n-a înţeles.

Sensul „curăţirii" Sanctuarului din Daniel 8:14

Este preferabilă traducerea „Sanctuarul va fi răzbunat / aflat drept / i se va face dreptate". Acel נצדק *niţdaq* (răzbunat / „curăţit") nu este termenul obişnuit (*tahér* טהר) folosit în Leviticul 16 cu privire la ritualul Zilei Ispăşirii sau la alte ritualuri. Dar adevărata problemă nu este ce sens precis ar trebui să dăm acestui termen ebraic în dicţionar, ci rolul lui în context.

Întrebarea din v. 13 era, „până când vor dura" abuzurile acelui corn luciferic. Indiferent dacă optăm pentru „curăţirea" sau pentru „răzbunarea" Sanctuarului, în context el este: a) răzbunat de nedreptăţile pe care cornul i le-a făcut, sau: b) curăţit de abominaţiile idoleşti pe care cornul le-a instituit în locul jertfei continue. Din acest punct de vedere, interpretul nu are libertatea de a sări pentru explicaţii direct la Leviticul 16, în contextul larg al canonului, ca trimitere directă din partea expresiei „Sanctuarul va fi curăţit".

Există o cale mai naturală de a ajunge la Leviticul 16, în afară de unele imagini care par să evoce Ziua Ispăşirii (berbec, ţap, Sanctuar, patru coarne, judecată / curăţire). Din punct de vedere contextual, dacă alegem traducerea „curăţit", atunci curăţirea din Daniel 8:14 este ilustrată mai bine în 2Cronici 29:15-18, 34:8 unde aflăm că sanctuarul a fost adesea curăţit de profanările idolatre (ca şi în istoria Macabeilor), deoarece israeliţii instalaseră în el „scârnăviile" lor idoleşti (Ier 7:30, Ez 5:11).

Totuşi, este important de recunoscut, că atât viziunea din Daniel 8, cât şi ritualul din Leviticul 16 au aplicaţii finale (escatologice), nu doar primare, iar două mesaje biblice care se referă la un act de judecată în timpul sfârşitului pot şi trebuie să fie conectate hermeneutic, chiar dacă nu există nici un termen comun şi nici un alt semnalment contextual care să justifice această legătură. Nu este nimic forţat în această relaţie, doar că ea nu se întemeiază pe considerente filologice, ci teologice, pornind de la principiile fundamentale ale inspiraţiei şi unităţii întregii Scripturi. Ca să ilustrăm, între Isaia 4:2-6 şi Matei 25 nu există nici o legătură directă, nici o citare, evocare, ecou etc. Dar există o puternică legătură tematică. Ambele pasaje descriu scenarii poetice sau alegorice ale timpului sfârşitului. Chiar dacă una este o profeţie condiţionată pentru Ierusalimul lui Isaia, iar în Matei 25 avem parabole ale împărăţiei, ilustrând condiţiile intrării în bucuria Mirelui / Stăpânului la întoarcerea Lui, ele sunt strâns legate tematic şi au aceeiaşi aplicaţie escatologică.

O relaţie mai apropiată de Daniel 8:14 decât Leviticul 16 este însă scena Judecăţii din Daniel 7, deoarece aceste două capitole sunt strâns legate şi paralele între ele, ca de altfel toate profeţiile lui Daniel. După cum leopardul cu patru capete din Daniel 7 corespunde ţapului greco-macedonean cu patru coarne din capitolul 8, tot aşa „răzbunarea Sanctuarului"

din Daniel 8 este o altă imagine a Judecăţii din Daniel 7. Iar Judecata din Daniel 7 are loc după perioada specială de dominaţie a cornului Antichrist (3 vremi şi jumătate = 1260 zile-ani încheiaţi în 1798), dar înainte de momentul în care Christos şi sfinţii primesc împărăţia universală, într-un timp istoric, când cornul încă acţionează (7:9-11.21.25-26).

Identitatea Sanctuarului din Daniel 8

În viziunea simbolică dată profetului, Sanctuarul apare în Cer, după cum şi Comandantul oştirii, cu jertfa Lui continuă, este văzut în Cer. Dar şi oştirea cerului (poporul lui Dumnezeu) este o imagine cerească, precum şi micul corn, care ajunge până la Dumnezeu... Este de asemenea nespecificat locul Judecăţii în Daniel 7. Profetul lasă impresia că a văzut scena aceasta pe pământ, dar apoi vine Unul „pe norii Cerului" înaintea Marelui Judecător, pentru ca aceia care s-au pripit cu concluziile să fie dezamăgiţi. Un lucru este clar însă, că în timpurile vechiului legământ era cunoscută existenţa adevăratului Sanctuar al lui Dumnezeu din Cer, iar sanctuarul pământesc era văzut ca o proiecţie terestră a celui ceresc (Ex 15:17, Ps 18:6.9, Ps 33:14, 68:34-35, 96:5-6, 150:1, 2Cr 6:21, Ier 17:12, 25:30, Zah 2:13/17, Ps 15:1). De aceea, după cum şi identitatea cornului este dublă sau chiar multiplă, identitatea Sanctuarului ar putea fi la fel. Profanarea templului de la Ierusalim, în era iudaică, sau profanarea Bisericii de pe pământ, în era creştină, au fost, în acelaşi timp, atacuri figurate împotriva Sanctuarului ceresc.

Cortul / Templul era considerat locul tronului lui Dumnezeu. De aceea, orice atingere adusă sanctuarului era un atentat împotriva Tronului Divin. Şi indiferent despre care sanctuar am vorbi, rezultatul este acelaşi: răzbunarea Sanctuarului este Judecata divină. Aici însă este vorba de judecata finală, deoarece suntem avertizaţi că profanarea şi călcarea în picioare a Sanctuarului şi a oştirii lui va dura până la timpul hotărât al sfârşitului (Dan 8:13.17.19.26). În Daniel 9:24.26-27 se vorbeşte despre „ungerea inaugurală a unui sanctuar preasfânt" la sfârşitul celor 70 de săptămâni, în era creştină, precum şi de încetarea sistemului jertfelor şi abandonarea sanctuarului pământesc, ceea ce coincide cu teologia Epistolei către Evrei şi a Apocalipsei, unde se subliniază existenţa Sanctuarului Noului Legământ în Cer, realitate prefigurată de „umbra" de la Ierusalim. În era creştină, Dumnezeu nu a avut alt sanctuar, afară de cazul că ne referim la Biserica Sa, aşa cum pare să spună Pavel când se referă la profeţiile din Daniel 7; 8; 11 (2 Tes 2:4, cf. 2Cor 6:16, Ef 2:21-22).

Obiectul judecății din Daniel 7 şi 8

De obicei limităm Judecata aceasta la poporul lui Dumnezeu, fie că vorbim în limbajul Leviticului 16 (curăţirea Sanctuarului de păcatele mărturisite care s-au acumulat simbolic asupra lui), fie că alegem limbajul Judecăţii din Daniel 7, cu deschiderea dosarelor şi a Cărţii mântuirii din Daniel 12:1.

Dar indiferent ce păcate se curăţeau în Ziua Ispăşirii, sau ale cui păcate sunt examinate în dosare la Judecată, este imposibil de susţinut că singurul obiect al acestei judecăţi premileniale este poporul lui Dumnezeu. În Daniel 7, observăm cum Cornul Antichrist persecută pe sfinţi, este arogant şi blasfemator şi încearcă schimbarea Legii divine. Apoi se

deschide solemn tribunalul divin, în urma căruia Fiara este pedepsită. Logica cere să vedem că aici vrăjmaşii lui Dumnezeu şi ai poporului Lui sunt obiectul judecăţii în prim plan. În Daniel 8, Cornul nelegiuit calcă în picioare şi Sanctuarul şi poporul lui Dumnezeu, instalându-şi cultul idolatru în locul Adevăratei Jertfe. Până când? Până când Sanctuarul este răzbunat / curăţit, după cele 2300 de zile. Şi în acest caz, obiectul principal al Judecăţii pare să fie Cornul, pentru faptele căruia Sanctuarul trebuie răzbunat (sau curăţit).

O serie de teologi, în special evanghelici, accentuează logica de mai sus, în timp ce în adventismul tradiţional, din zilele pionierilor noştri şi până astăzi, se susţine credinţa opusă: că această Judecată priveşte în mod exclusiv pe poporul lui Dumnezeu. Am văzut însă, în articolele anterioare, că Judecata divină implică ambele categorii. Cei răi sunt scoşi în evidenţă aici ca vinovaţi care îşi primesc pedeapsa în urma judecăţii, iar sfinţii sunt declaraţi nevinovaţi, şi li se face dreptate, primind împărăţia împreună cu Christos. Sanctuarul, locul tronului lui Dumnezeu este astfel răzbunat, îndreptăţit, fiindcă cei nedrepţi sunt pedepsiţi, iar drepţii sunt răsplătiţi.

Extrema „evanghelică" susţine că în ambele capitole din Daniel sunt judecaţi numai cei răi, că nu se vorbeşte despre o judecată a drepţilor, şi că Dumnezeu nici nu are nevoie să cerceteze pe drepţi, fiindcă îi cunoaşte. Dar logica aceasta este strâmtă şi lipsită de spirit. Ştim că Dumnezeu nu are nevoie de Judecată pentru Sine Însuşi, ci pentru edificarea creaturilor inteligente. În Daniel 7 avem cărţile (dosarele) deschise pentru cercetare. Dacă sfinţii sunt scutiţi de cercetarea dosarelor, pe motiv că Dumnezeu îi cunoaşte, se poate spune, oare, că pe cei răi nu-i cunoaşte, decât din dosare ?

O altă obiecţie la capitolul acesta este de ordin hermeneutic. Unii cred că numai declaraţiile explicite ale Scripturii pot fi luate ca temei doctrinal. Dar nu aceasta a fost practica lui Iisus şi a sfinţilor apostoli. Când Iisus a trebuit să convingă pe saduchei de speranţa învierii, şi fiindcă saducheii nu credeau decât în Legea lui Moise, unde nu există nici o afirmaţie explicită în favoarea învierii, El a recurs la un text clasic care nu vorbeşte în mod direct şi explicit despre înviere, dar Iisus l-a folosit cu succes (Mc 12:26-27, cf. Ex 3). În Apocalipsa 11:19, Ioan vede chivotul lui Dumnezeu în Cer. Nu ni se spune nimic explicit despre porunca Sabatului, sau despre interdicţia de a dori femeia altuia. Dar toate cele zece sunt aici vizate, în mod implicit, şi fiecare dintre ele. Altfel imaginea chivotului n-ar avea nici un sens. Dacă saducheii au acceptat deducţia lui Iisus, este trist că unii creştini nu au nici măcar această decenţă hermeneutică a saducheilor.

Putem face multe asemenea exerciţii hermeneutice, analizând interpretările autorilor inspiraţi, sau observând propriile noastre interpretări. Şi dorim să accentuăm că aceeaşi autoritate au mesajele implicite ale textului biblic, cât şi cele explicite. Unele sunt doar ceva mai mult decât simplă citire, altele sunt deducţii logice, pentru cei care au învăţat să citească şi cu mintea. În cazul Judecăţii de cercetare din Daniel 7-8, judecarea sfinţilor este implicită, fiindcă Biblia învaţă că şi sfinţii vor fi judecaţi şi nu există alt timp posibil decât înainte de venirea lui Iisus, întrucât la venirea Sa, ei vor fi răsplătiţi.

Judecata – tema cărţii lui Daniel

În ciuda unor dificultăţi tehnice obiective – textual-gramaticale, hermeneutice, istorice – profeţia lui Daniel despre Judecata premilenială este suficient de clară, dacă ne concentrăm asupra datelor sigure. Până şi datele aproximative sunt relevante, fiindcă ele se armonizează în concertul acestor profeţii extraordinare.

Prof. Jacques Doukhan de la Universitatea Andrews a surprins foarte exact importanţa şi centralitatea acestui subiect al profeţiilor lui Daniel într-o schemă a structurii literare a cărţii,[14] în care partea aramaică a ei (cap. 2-7) formează un chiasm (o structură simetrică, în care secţiunile sunt paralele invers, ca în strofele cu rimă îmbrăţişată), înstr-o strânsă legătură cu viziunile ebraice (cap. 8-12), care formează, de asemenea, un chiasm. Joncţiunea celor două structuri simetrice este capitolul 7, care formează astfel centrul teologic al cărţii, tema Judecăţii divine şi a Împărăţiei veşnice. Cifrele din schema următoare reprezintă capitolele.

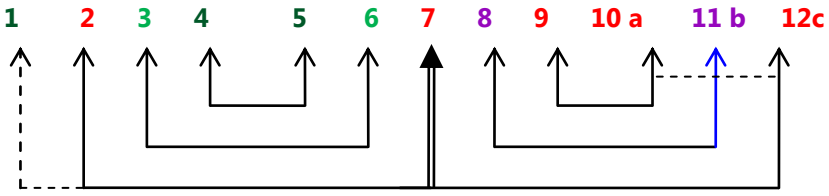

În timp ce primul capitol este introductiv pentru toată cartea şi nu pare să se înscrie în schema structurii, celelalte se aliniază perfect, două câte două, după cum urmează:

Cap. 2 şi 7: Cele patru împărăţii pământeşti şi împărăţia cerească.

Cap. 3 şi 6: Proba credinţei în conflictul privitor la închinare.

Cap. 4 şi 5: Pedeapsa divină asupra împăraţilor Babilonului.

Aceste secţiuni însă reflectă tema Judecăţii, deoarece fiecare experienţă povestită în cap. 1-6 reprezintă un conflict spiritual între Ierusalim şi Babilon în care intervine judecata divină care restabileşte dreptatea: coboară pe reprezentanţii Babilonului şi înalţă pe fiii Ierusalimului. Daniel trebuie să fi iubit această Evanghelie a Judecăţii, de moment ce până şi numele pe care i l-au dat părinţii arată spre Judecata lui Dumnezeu.

Capitolele 10-12 ale cărţii formează o singură secţiune, care a fost împărţită de editori acum câteva secole în locuri nepotrivite. Totuşi, ea poate fi împărţită în trei părţi:

a. 10:1 – 11:2a. Viziunea lui Michael şi dialogul cu Gabriel,

b. 11:2b – 12:3. Marea profeţie a lui Gabriel.

c. 12:4 –13. Dialog cu Michael.

Având în vedere cele de mai sus, capitolele profetice ale cărţii (viziunile) se înscriu în aceeaşi structură chiastică, după cum urmează:

Cap. 7 şi 12: Taina celor 3 ½ vremi şi timpul sfârşitului.

---

[14] J. Doukhan, *Le Soupir de la terre*, Vie et Santé, Dammarie les Lys Cedex, France, 1993, p. 15.

Cap. 8 şi 11: Conflictul dintre Antichrist şi poporul Sanctuarului.
Cap. 9 şi 10: Rugăciuni pentru Sanctuar şi răspunsul lui Gabriel.

După cum se poate observa, al doilea chiasm se concentrează asupra temei *nedreptăţirii* şi *reîndreptăţirii* Sanctuarului şi asupra tainei pecetluite a timpului sfârşitului.

Judecata premilenială în Daniel 7

Având în minte cele menţionate sub titlul de mai sus, să observăm ce informaţii ne dă viziunea din capitolul 7 cu privire la timp. Observaţi cu atenţie Schema 2:

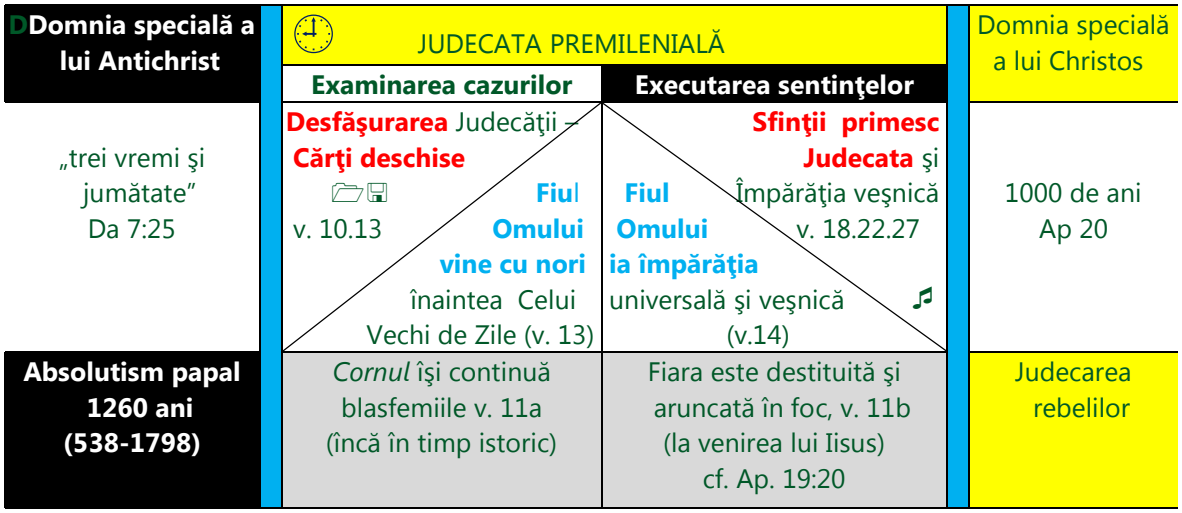
Domnia specială a lui Antichrist
JUDECATA PREMILENIALĂ
Domnia specială a lui Christos
Examinarea cazurilor
Executarea sentinţelor
„trei vremi şi jumătate" Da 7:25
Desfăşurarea Judecăţii – Cărţi deschise v. 10.13
Fiul Omului vine cu nori înaintea Celui Vechi de Zile (v. 13)
Fiul Omului ia împărăţia universală şi veşnică (v.14)
Sfinţii primesc Judecata şi Împărăţia veşnică v. 18.22.27
1000 de ani Ap 20
Absolutism papal 1260 ani (538-1798)
Cornul îşi continuă blasfemiile v. 11a (încă în timp istoric)
Fiara este destituită şi aruncată în foc, v. 11b (la venirea lui Iisus) cf. Ap. 19:20
Judecarea rebelilor

Se poate observa foarte bine că Judecata din Daniel 7 este în doi timpi. Mai întâi cercetare („cărţi deschise"), apoi sentinţe şi executări. Dousă sentinţe se dau: una împotriva Fiarei şi a Cornului ei, iar cealaltă, în contrast, în favoarea Omului Reprezentativ („Unul ca un fiu al omului") şi a sfinţilor Lui. Accentul este pus pe răsplata sfinţilor care moştenesc împărăţia şi primesc judecata împreună cu Christos. Logica simplă ne arată că dacă în urma acelei judecăţi *de cercetare* se dau două sentinţe,–una pentru Antichristos şi ceata lui, alta pentru cei găsiţi în Christos –, rezultă că această judecată *de cercetare* are de-a face cu poporul lui Dumnezeu, nu este doar o pedepsire a Fiarei. Cercetarea se face atât pentru a separa pe sfinţii falşi de cei veritabili (fiindcă chiar şi cornul pretinde a fi sfântul lui Dumnezeu, ba chiar vicar al lui Christos), cât şi pentru a hotărâ răsplata diferenţiată a sfinţilor şi a restabili prin aceasta onoarea lui Dumnezeu în faţa întregului univers.

Judecata Fiarei / Cornului este cealaltă faţă a judecăţii divine. Ea priveşte o judecată finală asupra Fiarei / Cornului ca organism politico-religios care va fi aruncat în Lacul Focului la începutul mileniului (cf. Ap 19:20). Muritorii care au reprezentat structura şi baza acestui organism lumesc sunt judecaţi însă ca indivizi, fiecare în categoria spirituală hotărâtă de Dumnezeu. Unii dintre ei primesc iertare şi sunt judecaţi împreună cu sfinţii; alţii au fost atât de vinovaţi încât primesc o pedeapsă preliminară specială, aceea de a învia ca să-l vadă pe Christos venind şi să fie mistuiţi de slava Lui (Ap 1:7, Dan 12:1-2); cei mai mulţi, probabil, vor învia abia la sfârşitul mileniului (Ap 20:5a; de fapt, toţi cei răi vor învia la sfârşitul mileniului, ca

să-şi primească pedeapsa finală şi definitivă, cu excepţia unora care au trăit în neştiinţă, şi care nu vor învia deloc pentru pedeapsă: Rom 2:12[15]). Dar asupra ultimei generaţii a vrăjmaşilor lui Dumnezeu va veni o pedeapsă unică premilenială şi preliminară despre care vorbeşte Apocalipsa (15-16), în afară de pedeapsa finală postmilenială, întrucât această generaţie întoarce armele împotriva celei mai mari descoperiri a Spiritului Sfânt (Ap 18:1-5).

Viziunea din Daniel 7 ne indică şi timpul acestei judecăţi premileniale, cu anumită aproximaţie: după domnia de 1260 ani a Cornului Antichrist (după perioada 538-1798), dar înainte de momentul în care Christos primeşte împărăţia universală şi pedepseşte Fiara / Cornul. Această judecată premilenială se desfăşoară într-un timp *istoric*, în paralel cu continuarea activităţii Cornului rebel, după 1798, fără precizarea unui timp exact. Dar timpul exact este descoperit în profeţiile ulterioare (cap. 8-9).

[15] Cf. E. G. White, Early Writings (Experienţe şi Viziuni), p. 276-277. „Am văzut că stăpânul de sclavi va trebui să răspundă pentru sufletul sclavului lui pe care l-a ţinut în ignoranţă; şi păcatele sclavului se vor abate asupra stăpânului. Dumnezeu nu-l va putea lua în Cer pe sclavul care a fost ţinut în ignoranţă şi degradare, neştiind nimic de Dumnezeu sau de Biblie, netemându-se de nimic altceva decât de biciul stăpânului, şi având o poziţie inferioară vitelor. Dar El va face cel mai bun lucru pe care-l poate face în aceste condiţii, un Dumnezeu îndurător. El va îngădui să fie ca şi cum n-ar fi fost, în timp ce stăpânul va trebui să îndure ultimele şapte plăgi şi apoi să învie la a doua înviere şi să sufere moartea a doua, cea mai înfricoşătoare pedeapsă. Atunci dreptatea lui Dumnezeu va fi satisfăcută." S-ar putea aplica acelaşi principiu al Judecăţii la alţi subiecţi (triburi sălbăticite de prădători şi canibali, persoane private de libertate, indivizi periculoşi care sunt iresponsabili din punct de vedere psihic, et. a.).

Cele 2300 de „seri şi dimineţi”

Viziunea din Daniel 8 aduce informaţii suplimentare asupra timpului Judecăţii şi asupra cadrului şi felului desfăşurării ei. În Daniel 7 profetul spune că, mai întâi, trebuie să treacă *1+2+½ vremi* (1260 zile→ani) după apariţia Cornului Antichrist din capul Fiarei Romane, care are deja o coroană de coarne romano-germanice, adică după perioada 538-1798. Iar în Daniel 8:13-14 avem promisiunea Sfântului Aceluia, Care îl învaţă pe însuşi Gabriel, că între timpurile lui Daniel şi Judecata divină –care răzbună Sanctuarul lui Christos împotriva Ţapului/Cornului–se vor scurge 2300 de zile→ani.

În această viziune însă nu primim nici o informaţie referitoare la momentul începerii perioadei. Accentul este pus doar asupra punctului terminus şi se precizează că perioada lungă se extinde până „la vremea hotărâtă a sfârşitului” (8:17.19). Această perioadă nu poate fi calculată pornind din timpul lui Daniel, deoarece ar ajunge doar pe la 1755, (înainte de sfârşitul domniei speciale a lui Antichrist – 538-1798). Dar există şi un alt motiv: în limbajul lui Daniel, o perioadă profetică aşezată în intervalul dintre prezentul lui şi timpul viitor al sfârşitului poate să aibă un început chiar foarte depărtat, după cum indică exemplul din cap. 12:6-7.

În profeţia din Daniel 8, profetul află pentru prima dată că timpul restaurării va întârzia mult. El aştepta, pe bună dreptate, ca toate speranţele să se realizeze sub Cyrus cel Mare (repatrierea: Is 45:1.13, rezidirea Templului, a Ierusalimului şi a tuturor cetăţilor: Is 44:26-28), după care Isaia promisese un adevărat rai pe pământ, *aici şi acum*, în condiţiile imperfecţiunii,[16] arătând că biciul babilonian va fi ultimul necaz (Is 51:22), după care Ierusalimul va fi nu numai rezidit, ci şi împodobit cu pietre preţioase şi semipreţioase, cu contribuţia împăraţilor lumii (Is 54:11-13). În el va domni un urmaş al lui David (Is 55:3-4) peste multe alte popoare (Is 55:5, 56:6-8, cap. 60, cap. 2:1-5). Chiar şi natura avea să fie înnoită,[17] iar Israel urma să devină un popor de preoţi ai întregii lumi (Is 61:5-1). Cândva, în acest timp, trebuia să vină Răscumpărătorul lui Israel, Care să-i mântuiască prin propria Lui jertfă dintr-o robie mai adâncă decât cea babiloniană (Is 52:13 – 53:12).

Toate acestea le ştia Daniel foarte bine din Profeţi. Dar descoperirea care i se dăduse în cap. 8, cu aproximativ 12 ani înainte de domnia lui Cyrus în Babilon, prevedea un viitor sumbru, în care Restaurarea părea amânată la infinit, în evidentă contradicţie cu ceea ce preziseseră profeţii anteriori. Îmi imaginez că Daniel a fost ispitit, asemenea altor profeţi, să suspecteze influenţa unui spirit ostil lucrării lui Dumnezeu, în propria sa experienţă.

Viziunea din cap. 7, cu trei ani mai înainte, îi dăduse, de asemenea, tulburări. Chiar dacă atunci îngerul nu identificase numele istoric al celor patru fiare, ba încă le numise „împăraţi”, ca şi cum ar fi fost vorba de o simplă succesiune la tronul Babilonlui (vezi şi Ier 27:7, Is 14:22), când îngerul a numit ultima fiară „o împărăţie” moştenită de 10 împăraţi, Daniel a putut simţi

[16] Is 45:14.23, 46:10-11, 48:20-21, 49:23, 51:3-5.15-16.
[17] Is 35:1-10, 55:13, 65:17-25, 66:18-24.

că se pregăteşte un scenariu al amânării, destul de diferit decât acela pe care-l ştia el din profeţi.

Gabriel i-a explicat profetului în viziune (8:16-26), că va veni, într-adevăr, împărăţia medo-persană, dar aceea nu va aduce restaurarea definitivă, fiindcă după ea va veni împărăţia grecilor şi, în mod succesiv, a unui împărat din acea cultură, care va fi un mare vrăjmaş al adevărului, un blasfemator, un profanator al Templului şi un persecutor al poporului lui Dumnezeu. Daniel ar fi avut motive destule să se smulgă dintr-un asemenea coşmar; dar, ca şi cum n-ar fi fost destul, la întrebarea lui Gabriel, „PÂNĂ CÂND va dura" această situaţie, Domnul răspunde că trebuie să se facă seară şi apoi dimineaţă de 2300 de ori (8:14), ceea ce, după înţelegerea lui Gabriel, însemna „multe zile", adică multă vreme, până la „timpul hotărât al sfârşitului" (v.19).

Era clar, pentru Daniel, că, după eliberatorii perşi aşteptaţi, aveau să vină vremuri de necazuri şi mai mari şi mai îndelungate. Partea proastă era că, după ce această viziune era în contradicţie cu ce prevăzuseră profeţii anteriori, amânând restaurarea finală, ea nici nu dădea un termen final precis, ba chiar lăsa înţelegerea termenului pentru timpului sfârşitului (v.26). Era o grea încercare pentru mintea şi speranţele lui Daniel, de aceea nu ne mirăm că în urma acestei descoperiri, Daniel se simţea mai supărat decât Ezechiel (Ez 3:14), îmbolnăvindu-se şi zăcând la pat mai multe zile, cu totul răvăşit de descoperirea care i se dăduse. Era suferinţa unui înţelept,– fiindcă numai înţelepţii se pot îmbolnăvi de curiozitate – suferind de insatisfacţia că nu înţelegea descoperirea celor 2300 zile. De notat că alte aspecte erau explicate suficient de către Gabriel, dar Daniel era interesat întotdeauna PÂNĂ CÂND vor dura toate aceste lucruri (cf. 12:6.8).

Cadrul istoric şi teologic al unei noi descoperiri

În sfârşit, la puţin timp mai târziu (12 oct. 538 î.e.n.), Babilonul a fost cucerit de armatele aliaţilor şi, până când Cyrus, speranţa iudeilor, avea să se numească rege al Babilonului, în cetatea haldeilor a fost întronat un personaj încă neidentificat, pe care Daniel îl numeşte Darius Medul (c. 538-536). În primul an al domniei acestuia (537 î.e.n.), copleşit de importanţa profetică a evenimentelor pe care le trăia, Daniel a cercetat Scripturile pe care le avea şi a descoperit nişte profeţii scrise în anii 605 şi 597 î.e.n., după ce el fusese adus în Babilon. Aceste profeţii ale lui Ieremia (25:11-12, 29:10) confirmau pe Isaia care sugera aceeaşi perioadă (e.g. despre reînvierea Tirului: 23:15-17).

De când începuse exilul lui Daniel şi vasalitatea Ierusalimului (605 î.e.n.) se împlineau deja 68 de ani, ceea ce însemna că la acest Cyrus (Cyrus II, nepotul lui Cyrus I) se referise Isaia cu mai multe generaţii înainte, şi totuşi Daniel nu vedea nici un semn că s-ar împlini profeţia. Cuceritorii Babilonului nu păreau să aibă planuri de eliberare pentru iudei. Mai mult, Daniel a citit cu siguranţă şi capitolul 18 din Ieremia (de care mulţi teologi şi amatori fug), unde este scris clar că profeţiile date de Dumnezeu, fie promisiuni optimiste, fie ameninţări, sunt condiţionate de atitudinea omului.

Gândul că profeţia restaurării sub Cyrus putea eşua din cauza nepocăinţei iudeilor, aşa cum se întâmplase cu alte profeţii, l-a pus în alertă pe Daniel, care s-a dedicat rugăciunii de pocăinţă şi mijlocire, cu post, îngenunchind de trei ori pe zi, cu faţa spre Ierusalim.

Ameninţarea din cap. 6 poate fi mai bine înţeleasă, în acest context, ca o tentativă de intimidare din partea diavolului, pentru a zădărnici planul lui Dumnezeu.[18] Iar demonstraţia supranaturală a lui Dumnezeu şi triumful lui Daniel au putut fi argumente serioase pentru Cyrus cel Mare, pe lângă profeţia lui Isaia pe care acesta i-a arătat-o.[19]

Rugăciunea lui Daniel (9:4b-19) trădează preocupările despre care vorbeam mai sus, tensiunea dintre profeţiile clasice – care erau optimiste, promiţând o restauraţie iminentă, la sfârşitul a 70 de ani de exil – şi descoperirile făcute lui, care amânau această restauraţie peste multe generaţii. Având în minte acea perioadă pecetluită, pe care n-o înţelegea (8:27), şi care-l făcuse să se îmbolnăvească de perplexitate şi necaz, dar şi perioada mai scurtă pe care o înţelesese (9:1-2), Daniel a făcut o rugăciune pe care nici unul dintre cei care o citesc cu inima nu-i poate nega autenticitatea; şi rugăciunea lui culminează în strigătul: „Auzi-ne, Doamne ! Iartă, Doamne ! Ascultă, Doamne şi împlineşte, nu întârzia ! Pentru numele Tău, Dumnezeul meu, fiindcă cetatea şi poporul Tău poartă numele Tău !"

[18] A se observa că experienţele din capitolele 6 şi 9 au aceeaşi datare: scurta domnie a lui Darius Medul.

[19] E. G. White, *Prophets and Kings,* 557-558; a se vedea şi Flavius Josephus, Antichităţi iudaice, XI, i. 2.

O nouă descoperire cronologică

Ca răspuns la rugăciunea şi îngrijorările lui Daniel, dar cu un mesaj mult mai bogat (după obiceiul lui Dumnezeu), a fost trimis acelaşi înger Gabriel, care începuse să-i dea explicaţii în viziunea din cap. 8 (9:21). De data aceasta, însă, Daniel nu este în extaz profetic, ci este vizitat de îngerul deghizat în om, care intră în casă, în timp ce el încă se ruga într-o după amiază, şi îl bate pe umăr, apoi discută cu el şi îi spune că a venit să-i dea explicaţii şi lămuriri (9:22-23). Daniel nu se mai sperie de el, ca atunci când îl văzuse în viziune (8:17-18).

Acum, însă, fiţi atenţi la ceea ce face îngerul aici, fiindcă nu are o sarcină uşoară. El îi spusese lui Daniel că descoperirea despre cele 2300 zile nu este pentru el, ci va rămâne pecetluită pentru multă vreme. Faptul că trecuseră vreo 12 ani de atunci nu însemna că era timpul să fie dezvăluită lui Daniel, fiindcă după vreo 4 ani i se repetă că înţelegerea timpului sfârşitului nu este pentru el, ci toate dezvăluirile cronologice suplimentare vor servi doar celor din timpul sfârşitului (12:4.9-13). Şi totuşi, Gabriel venea cu un răspuns care trebuia să fie parţial acoperit pentru Daniel, dar suficient de sugestiv pentru cei care, în ajunul sfârşitului, trebuiau să descifreze profeţia ultimului termen apocaliptic.

Cuvintele solului ceresc trebuie bine cântărite în acest punct. El intră brusc în subiectul timpului: „O durată de 70 de săptămâni a fost tăiată la o parte şi repartizată poporului tău şi cetăţii tale sfinte...” (9:24). Prin aceste cuvinte, îngerul îi descopere că, pe de o parte, adevărata restauraţie jubiliară va veni odată vremurile lui Messía, fiindcă aceasta este semnificaţia împlinirii celor 70 de săptămâni (cf. Lev 25:8-10), o perioadă jubiliară de 10 ori mai lungă, mărturisind atât eşecul lui Israel de a împlini planul lui Dumnezeu, cât şi răbdarea iertătoare a lui Dumnezeu (Gen 4:24, Mt 10:22). În acelaşi timp, aceasta spunea că, într-adevăr, restauraţia va fi în alt ritm şi în alt mod de cum a fost aşteptată. Faptul că se vorbeşte la timpul viitor despre pierderea Cetăţii şi a Sanctuarului era o confirmare că, între timp, acestea aveau să fie rezidite, că sub perşi avea să se realizeze parţial profeţia. În acelaşi timp însă profeţia vorbea despre 70 de săptămâni acordate iudeilor până la vremurile lui Messía, şi că Acesta avea să fie dat la moarte şi să facă să înceteze jertfele Templului. Cine să-l dea la moarte ? Gabriel spunea că după ce Messía va fi dat la moarte, Ţara Sfântă va avea parte numai de război şi pustiire (9:26b-27b), ceea ce sugerează că Messía avea să fie ucis în poporul Lui.

Cuvintele profunde ale îngerului: „Înţelege mesajul acesta şi fii atent la descoperire ! O durată de 70 de săptămâni a fost tăiată la o parte şi repartizată poporului tău...” (9:23b-24a), sugerează o referire directă, implicită, la acea lungă perioadă apocaliptică, şi reprezintă cheia pentru cercetătorii care aveau să studieze această profeţie în timpul sfârşitului. Primii cercetători care au „tăiat” cele 70 de „săptămâni” din durata celor 2300 „zile” ce trebuiau să se scurgă până la timpul Judecăţii au fost: teologul german Johann Philipp Petri († 1792)

pastor reformat din Frankfurt[20]şi Hans Wood († 1803), un cercetător laic din Irlanda.[21] Ei au fost urmaţi de zeci şi sute de cercetători, clerici sau laici, în prima parte a sec. 19, cu precădere în America şi în Imperiul Britanic, atât dintre asociaţii lui William Miller, cât şi din alţii. Această înţelegere a fost dominantă printre evanghelici în prima jumătate a secolului 19.

Timpul decretului de rezidire a Ierusalimului

La început, Gabriel nu spune când încep cele 70 de săptămâni, dar când începe apoi să le defalce în 7+62+1 (vezi v. 25-27 în versiunea oficială ortodoxă), el arată că perioada aceasta trebuie să înceapă cu decretul pentru restaurarea Ierusalimului şi a pieţelor în care se luau hotărârile judecătoreşti. Dacă putem găsi începutul corect al acestor 7+62+1 săptămâni, atunci cunoaştem şi începutul celor 2300 de zile.

Cărţile postexilice fac referire la 5 hotărâri imperiale din perioada persană, cu privire la iudei, care sunt considerate a fi documente oficiale.[22] Două hotărâri (un decret imperial şi o confirmare ulterioară) au fost publicate de Cyrus II (c.536 î.e.n.) şi, respectiv, de Darius I (c. 520 î.e.n.), iar celelalte trei (un decret foarte generos, o interdicţie temporară şi o permisiune ulterioară) au fost publicate de Artaxerxe I (457; c. 450; 444 î.e.n.). În ciuda faptului că Isaia prevăzuse că Ierusalimul va fi restaurat complet sub Cyrus, decretul lui Cyrus n-a prevăzut decât repatrierea iudeilor şi rezidirea Templului, adică o restauraţie predominant religioasă (vezi Ezra 1), iar Darius I n-a făcut decât să repete decizia precursorului său, după „legea mezilor şi perşilor, care nu se poate schimba" (Ezra 5-6).

Singurul candidat rămas este Artaxerxe I, contemporanul lui Ezra şi Neemia. Unii teologi cred că permisiunea originală pentru rezidirea Ierusalimului este cea din Neemia 2 (anul 444 î.e.n.), singura în care se menţionează în mod explicit rezidirea cetăţii. Dar Neemia vorbeşte despre continuarea unei rezidiri care fusese recent întreruptă prin forţă (Ne 1:1-4), şi care trebuie să fi fost urmarea ostilităţilor nefericite din Ezra 4:6-23.[23]

---

[20] LeRoy Edwin Froom, *The Prophetic Faith of Our Fathers,* vol. II, Review and Herald, Washington DC, 1948, pp. 713-719.

[21] Idem, p. 719-722.

[22] Constantin Daniel şi Ion Acsan (trad. şi note), *Tăbliţele de argilă - Scrieri din Orientul Antic,* BPT, Minerva, 1981, Bucureşti, p. 255.

[23] Ezra 4: 6-23 constituie o relatare în paranteză, din motive tematice, deoarece capitolul începe cu rezidirea Templului şi, după o incursiune în descrierea conflictelor de mai târziu, se întoarce la acelaşi subiect, al rezidirii Templului sub Cyrus şi Darius. De fapt, textul aramaic original este secţionat astfel în ediţia critică a Bibliei Ebraice (BHS), încât se observă că la sfârşitul v. 23 apare semnul ס (=S), simbolul închiderii (*setuma'*) unei secţiuni. Astfel, v. 24 nו apare ca fiind continuarea versetului 23, ci ca un paragraf separat. De asemenea, este posibil ca expresia aramaică de la începutul v. 24 (באדין *be'dáyin* = atunci, apoi), să fie o confuzie scribală (în loc de כדין *kădéyin* (astfel, aşa), aşa cum este cazul în Dan 3:30 / 97, unde באדין a fost tradus în greacă prin οὑτως = astfel). Deasemenea, în varianta 1 Esdra 2:26, termenul a fost tradus cu και („şi"). Versetul din Ezra 4:24 face legătura între pasajul dinaintea parantezei (v. 1-5) şi capitolul 5 care povesteşte cum s-a încheiat construcţia Templului sub domnia lui Darius. Prezenţa unei paranteze atât de lungi pare stranie, dar există

Faptul că Artaxerxe a dat iniţial un decret favorabil iudeilor, apoi şi-a retras cuvintele şi, în final a dat o nouă poruncă favorabilă, este în acord cu caracterul său schimbător, aşa cum l-a descris istoriografia antică şi de înţeles în contextul politic foarte tulbure al acelei perioade de revolte naţionale. A permite iudeilor să-şi refacă autonomia cu tot ce implica rezidirea cetăţilor (administraţie, justiţie, apărare) în asemenea condiţii era o utopie. Dacă augustul Cyrus, „unsul Domnului", n-a avut curajul sau bunăvoinţa de a împlini acest plan al lui Dumnezeu până la capăt, de ce să-l blamăm pe Artaxerxe, cu care, de fapt, a început declinul imperiului ? Fără îndoială că acesta a simpatizat cu iudeii, dar avea toate motivele să se poarte atent şi cu opozanţii lor. În primul rând, rezidirea Ierusalimului din Ezra 4:12 nu putea fi începută fără permisiunea împăratului. Evreii n-ar fi avut curajul să rezidească cetatea fără permisiune, dacă au putut fi intimidaţi atât de repede la rezidirea Templului sub Cyrus (Ezra 4:1-5). Dacă totuşi, ar fi avut curajul să înceapă reconstrucţia cetăţilor fără permisiunea imperială, ar fi fost pedepsiţi sever, iar liderii lor ar fi fost traşi în ţeapă. Însă Artaxerxe, în timp ce interzicea această reconstrucţie, nu a ordonat represalii, ba încă a specificat că oprirea lucrărilor va fi „până vor avea o permisiune din partea" lui (Ezra 4:21), ceea ce a şi făcut peste câţiva ani (Ne 2).

Singurul decret pe temeiul căruia iudeii puteau începe deja reconstrucţia Ierusalimului este cel din Ezra 7 (457 î.e.n.),[24] pentru următoarele motive: a) este cel mai mare, mai cuprinzător şi mai generos, depăşindu-l pe al lui Cyrus; b) pe lângă repatriere şi susţinerea serviciului de la Templu, inclusiv reparaţiile necesare, el prevedea o restaurare civilă, tipică cetăţilor (sistem juridic, învăţământ religios, aparat administrativ), şi lăsa libertate de acţiune în spiritul legii, în cadrul bugetului stabilit („să cercetezi Iuda şi Ierusalimul", Ezra 7:14, vers. ortodoxă – cf. Lc 1:68); c) Ezra avea toate motivele să vadă în acest decret voia lui Dumnezeu de a continua opera de restaurare a lui Israel (Ezra 7:9b-10. 27-28). Ezra ne spune că acest decret a fost dat în al 7-lea an al lui Artaxerxe (464-425 î.e.n.), adică în anul 457 î.e.n.[25]

Certitudinea acestui prim punct de sprijin al celor 70 de săptămâni a fost recunoscută în secolele trecute de majoritatea cercetătorilor. Puţini ştiu că Sir Isaac Newton, geniul matematicii şi fizicii moderne, era un creştin profund şi un pasionat cercetător al profeţiilor apocaliptice. Cele 3 studii teologice ale lui, totalizând peste 1000 de pagini, după criteriile actuale (un studiu biblic despre A Doua Venire a lui Christos şi două despre Daniel şi Apocalipsa) n-au fost publicate în timpul vieţii lui, deşi se ştia că este un cercetător şi în acest domeniu, fiind în corespondenţă şi cu filozoful John Locke. Principalul său comentariu apocaliptic a fost publicat în 1733, la 6 ani după moartea lui şi străluceşte prin rigoarea ştiinţifică aplicată istoriei şi cronologiei. El a făcut uz de toate datele istorice şi astronomice pe care le-a avut la îndemână în slujba interpretării marii profeţii din Daniel 9: [26]

---

asemenea paranteze / incluziuni şi în alte locuri. În Marcu 6, de exemplu, v. 14-29 sunt o incluziune / paranteză cuprinzătoare.

[24] Horia C. Matei, *Mic dicţionar al lumii antice,* Albatros, Bucureşti, 1986, p. 147-148: „către 450 î.e.n., oraşul este înconjurat cu noi ziduri".

[25] Horia Matei, op. cit. p. 335.

[26] Sir Isaac Neton, *Observations Upon the Prophecies of Daniel, and the Apocalypse of St. John.* London: J. Darby and T. Brown, 1733, p. 130-131; în L. E. Froom, *op. cit.* vol. II, p. 658-669.

> Iudeii dispersaţi au devenit un popor şi o cetate când au fost pentru prima dată restauraţi ca un corp politic. Aceasta s-a întâmplat în anul al şaptelea al lui Artaxerxe Longimanus, când Ezra s-a întors din prizonierat împreună cu o comunitate de Iudei, a reînviat cultul iudaic şi din însărcinarea împăratului a aşezat magistraţi în toată ţara, ca să judece şi să guverneze poporul după legile lui Dumnezeu şi ale împăratului, Ezra 7:25. Au existat doar două întoarceri din exil: a lui Zorobabel şi a lui Ezra. Sub Zorobabel li s-a permis doar să rezidească Templul, dar sub Ezra ei au devenit pentru prima dată o entitate politică, o cetate, cu o guvernare proprie. Domnia acestui Artaxerxe a început cu 2-3 luni după solstiţiul de vară, astfel că al şaptelea an de domnie a coincis cu al treilea an al olimpiadei 80; iar partea din an în care Ezra a venit la Ierusalim a coincis cu anul 4257 al perioadei iuliene.[27]

Deşi majoritatea teologilor de astăzi calculează cele 70 de săptămâni, fie de la profeţia lui Ieremia, fie de la permisiunea lui Artaxerxe din Neemia 2 (anul 444 î.e.n.), după cum sunt aliniaţi ca preterişti-liberali sau futurişti-evanghelici, există şi în afara adventismului teologi serioşi care recunosc sau, cel puţin, admit superioritatea decretului din anul 457 î.e.n.[28]

Validitatea acestei date ca început al celor 70 de săptămâni (şi, implicit, al celor 2300 de zile) este confirmată şi de faptul că acesta marchează începutul unei serii noi de perioade jubiliare,[29] ceea ce este, de fapt, singura însemnătate a primelor 7 săptămâni din Dan 9:25a.[30] Dar cea mai spectaculoasă confirmare istorică a anului 457 î.e.n. ca început al celor 70 de săptămâni este că acesta reprezintă o bază sigură pentru împlinirea profeţiei despre Messía în evenimentele privitoare la apariţia publică şi moartea lui Iisus din Nazaret.

---

[27] Newton, *op. cit.* 141. Perioada iuliană este un ciclu calendaristic-astronomic convenţional stabilit de Scaliger (1582) şi care începe cu 1 ianuarie 4713 înainte de Christos. Astăzi avem surse şi mai precise şi putem afirma cu certitudine că primul an de domnie al lui Artaxerxe a fost, după sistemul de calcul al lui Ezra, oct 465 – oct. 464 î.e.n., iar datele din Ezra 7 cad în aprilie-septembrie 457.

[28] În limba română avem ca sursă evanghelică *Manualul biblic* al lui Henry Halley, în traducerea lui Doru Motz, Door of Hope 1983, p. 349; şi ca sursă ortodoxă, A. P. Lopuhin, *Istoria biblică, Vechiul Testament,* trad. de Nicodim, Patriarhul României, tomul IV, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al BOR, Bucureşti 1945, p. 277-278. Data este comentată pozitiv şi de F. E. Gaebelein, *The Expositor's Bible Commentary,* vol. 7, Zondervan, Grand Rapids, MI, 1985, p. 114.

[29] Este sigur că în timpul lui Ezra şi Neemia s-a restaurat anul sabatic (Ne 10:31) şi acesta a funcţionat în toată perioada celor 70 de săptămâni, de la Ezra până la Irozi. 1 Mac 6:20.49.53 menţionează că anul 150 (al erei seleucide, care a început în anul 312/311 î.e.n.) a fost an sabatic (c. 162 î.e.n). Josephus, *Ant.,* XIII, viii. 1 (c. 135 î.e.n., an sabatic); XIV., xvi. 2 şi XV., i. 2 (c. 37 î.e.n. an sabatic); *Războiul*, I., ii.4; Philo, în Eusebius *Praeparatio evangelica,* vii ; Tacitus, *Hist.*., v. 4). După Kenneh F. Doig, *New Testament Chronology,* Chapter 25-26 (Lewiston, NY: Edwin Mellen Press, 1990), http://www.doig.net/NTC25.htm, http://www.doig.net/NTC26.htm, anii 41/42 şi 55/56 ai erei noastre au fost ani sabatici, ceea ce confirmă că anul 34 (finalul celor 70 de săptămâni) a fost de asemenea un an sabatic, şi prin urmare, întreaga perioadă porneşte de la un moment al restaurării legilor mozaice care reglementau relaţiile social-economice. Deşi ciclul jubiliar se întemeia pe ciclul septenalelor, scrierile iudaice susţin că „după Ezra", anul jubiliar nu a mai fost ţinut, din motive pragmatice. Interesant este că şi profeţia lui Daniel menţionează doar un prim jubileu: 457-408 (407 î.e.n.). După Haenchen, Ernst. *The Acts of the Apostles*. Oxford: Basil Blackwell, 1971 (capitolul introductiv), anul dintre toamna 47 şi toamna 48 a fost, de asemenea, sabatic.

[30] Mulţi comentatori susţin că la sfârşitul primelor 7 săptămâni (49 de ani), în anul 408 î.e.n. s-ar fi terminat reconstrucţia. Dar această afirmaţie nu are nici o bază istorică (biblică sau extrabiblică), ci este o simplă părere.

Speranța lui Israel ucisă

Calculând cele 7+62 săptămâni prevăzute până la *Messía Conducătorul* (9:25), adică 483 ani, nu până la naşterea Lui, ci până la începutul activităţii Sale publice (fiindcă trebuia să aibă 30 de ani ca să fie *conducător*31), ajungem la anul 27 e.n., adică tocmai în anul începutului misiunii lui Ioan Botezătorul şi al descoperirii publice a lui Iisus, care, după Luca 3:1.23, era al 15-lea an al cezarului Tiberius. Tiberius a început să domnească din august anul 14 e.n., iar anii de domnie erau calculaţi pe vremea aceea, în provinciile orientale, în mod inclusiv, ceea ce înseamnă că primul an de domnie începea chiar cu accesiunea la tron.[32] În acelaşi timp, anii de domnie se numărau ca ani întregi, anul iudaic civil fiind din toamnă în toamnă (septembrie / octombrie),[33] ceea ce este în acord cu metoda siriană de calcul pe care trebuie s-o fi folosit Luca.[34]

Aceasta înseamnă că, după calculul lui Luca, primul an al lui Tiberius este format doar din cele circa 2 luni până la începutul noului an în octombrie anul 14, la care adăugăm 13 ani ani plini (oct. 14 – oct. 27), totalizând astfel 14 ani de domnie până în toamna lui 27. Odată cu anul nou în oct. 27 se intră în al 15-lea an al lui Tiberius, după calculul lui Luca. Acesta este exact momentul botezului lui Iisus, la vârsta de c. 30 de ani. Faptul că în anul 27 Iisus împlinise deja 30 de ani ne indică greşeala de calcul a lui Dyonisius Exiguus, cel care a „inventat" era creştină. Ştiind că Irod cel Mare murise în aprilie anului 4 î.e.n.[35] şi că Iisus s-a născut în timp ce acesta trăia, atunci naşterea Domnului a avut loc, cel mai probabil, în toamna anului 5 î.e.n., lăsând câteva luni pentru şederea în Egipt şi celelalte evenimente. Aceasta înseamnă că Iisus trebuie să fi avut aproape 31 de ani. Luca ne dă cifra rotundă, subliniind astfel că Iisus era atunci cu adevărat matur pentru a servi ca *învăţător*.

Această împlinire a profeţiei este sprijinită şi de o dată menţionată de Ioan (2:20). La primul Paşte care a urmat botezului lui Iisus, trecuseră 46 de ani de când Irod cel Mare începuse marea operă de restaurare a Templului pe la anul 19 î.e.n. [36] Din anul 19 î.e.n. (sau „minus 18", în limbaj astronomic) şi până în anul 28 e.n. avem exact 46 de ani. Evanghelia lui Ioan, scrisă într-o ordine cronologică destul de strictă, repartizând activitatea lui Iisus în funcţie de sărbători, menţionează cel puţin 3 Paşti succesive sărbătorite de Iisus la Ierusalim.[37] Dacă sărbătoarea din Ioan 5:1 a fost tot Paştele,[38] atunci avem 4 Paşti, totalizând 3 ani după

---

[31] Cf. Gen 41:45, Num 4:3.23.30.35.39.43.47, 2 Sam 5:4, 1 Cr 23:3, Lc 3:23.

[32] *Encyclopedia Britannica,* Chicago, IL, USA: Encyclopedia Britannica, Inc. 1994, vol 15, p. 421.

[33] Kevin Kluetz, The Earliest and Latest Possible Year of Jesus' Crucifixion, Resurrection, and Ascension, Based on New Testament and Historical Data, http://www.geocities.com/athens/parthenon/3021/ascension2.html

[34] Cf. Raymond E. Brown,. *The Jerome Bible Commentary*. Englewood Cliffs, NJ, USA: Prentice Hall, 1968 [Logos Library System 2.1, 1997]).

[35] Cf. *Encyclopedia Britannica*, articolul Herod the Great. Vezi şi Horia Matei, op. cit. p. 371.

[36] *Dicţionar enciclopedic de iudaism*, Hasefer, Bucureşti, 2000, p. 806, cf. Josephus, *Ant.* XV, xi, 1.

[37] Ioan 2:13, 6:4, 11:15.

[38] Unele manuscrise greceşti vechi au în Ioan 5:1 „sărbătoarea iudeilor" în loc de „o sărbătoare" (cf. Nestle-Aland, Novum Testamentum Craece, ed. 27, Deutsche Bibelgesellscaht, Stuttgart, 1994, p. 259), iar altele, mai târzii, chiar specifică „a azimilor". În acord cu Ioan 6:4, aceasta ar fi tot un Paşte.

cele câteva luni scurse între toamna Botezului (27 e.n.) şi primul Paşte (aprilie 28 e.n.), ceea ce ne conduce până în aprilie 31 e.n. Pe Cruce, Iisus a împlinit ceea ce prevedea profeţia: desfiinţarea legală a sistemului jertfelor prin Jertfa Sa, „la mijlocul săptămânii" (Dan 9:26a.27a) adică la 3 ½ ani după începerea activităţii Sale publice. Deşi anul 31 nu este acceptat de toţi istoricii (majoritatea preferând anul 30 e.n.,[39] din diferite motive), datele istoriei biblice sunt în armonie cu cele cerute de profeţie.

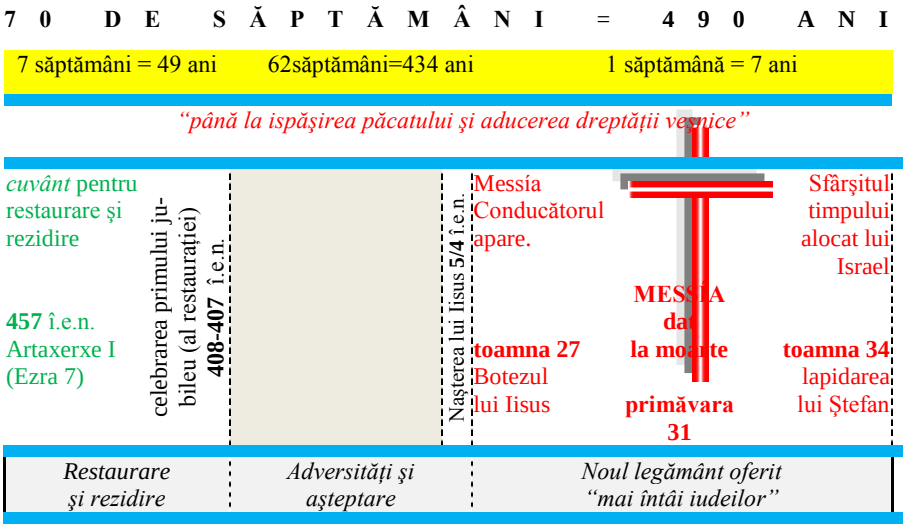
7 0 D E S Ă P T Ă M Â N I = 4 9 0 A N I
7 săptămâni = 49 ani
62săptămâni=434 ani
1 săptămână = 7 ani
"până la ispăşirea păcatului şi aducerea dreptăţii veşnice"
cuvânt pentru restaurare şi rezidire
457 î.e.n. Artaxerxe I (Ezra 7)
celebrarea primului jubileu (al restaurației) 408-407 î.e.n.
Naşterea lui Iisus 5/4 î.e.n.
Messía Conducătorul apare.
toamna 27 Botezul lui Iisus
MESIA da la moarte
primăvara 31
Sfârşitul timpului alocat lui Israel
toamna 34 lapidarea lui Ştefan
Restaurare şi rezidire
Adversităţi şi aşteptare
Noul legământ oferit "mai întâi iudeilor"

Pornind de la anul 457 î.e.n., data încheierii celor 70 de săptămâni apocaliptice (490 ani) este anul 34 e.n. Îngerul spunea că această perioadă este repartizată iudeilor, ceea ce înseamnă că, de la anul 34, Dumnezeu nu mai are un legământ special cu poporul evreu. Pentru a contrazice acest adevăr, unii au smuls ultima săptămână din cele 70 şi au întemniţat-o în abisurile interpretării Apocalipsei. Dar nu se poate vorbi nici în glumă despre 490 de ani care cuprind în interiorul lor o pauză de două milenii. Un asemenea „calcul" numai în teologie se poate face ! Ultima săptămână este în continuitatea celor 62, în acelaşi fel în care cele 62 sunt în continuitatea primelor 7 săptămâni.

Ultima săptămână (27-34 e.n.) cuprinde împlinirea noului legământ în Iisus Christos şi oferirea privilegiilor lui, *mai întâi iudeilor*. După cum în Evanghelii găsim evenimentele primei jumătăţi de săptămână, în care Iisus şi apostolii au invitat pe Israel în acest legământ, tot astfel în primele 7 capitole din Faptele Apostolilor găsim că Iisus (prin Spiritul Sfânt) şi apostolii, au predicat iudeilor Evanghelia până la timpul martiriului lui Ştefan. Iisus nu S-a despărţit de poporul Lui la Cruce. Când s-a înălţat, El a poruncit apostolilor să evanghelizeze mai întâi Ierusalimul şi Iudeea, iar ei au făcut cum li s-a poruncit, până când Sanhedrinul a pornit primele represalii împotriva Evangheliei, începând cu executarea arhidiaconului Ştefan (FA 6:12-15.54-60, 8:1.3). În lunile care au urmat, ucenicii au predicat şi neevreilor (FA 8), iar convertirea „inchizitorului" evreu Saul Tarseianul, în zilele care au urmat, a marcat extinderea

[39] D. Tudor, *Enciclopedia civilizaţiei romane,* Editura ştiinţifică şi enciclopedică, Bucureşti, 1982, p. 232.

Evangheliei la neevrei şi universalizarea noului legământ.[40] După toate probabilităţile timpul martiriului lui Ştefan a fost în anul 34 e.n.,[41] convertirea lui Pavel având loc la scurt timp după aceea.[42]

Încă de la începutul misiunii Sale, Iisus a intrat în conflict cu iudaismul oficial pe tema semnificaţiei Templului. Atât Iisus cât şi Ştefan au fost condamnaţi pentru acuzaţia de blasfemie împotriva templului iudaic. Dar profeţia arăta că acest templu, pe care Daniel îl aştepta rezidit, ca şi cetatea, va avea soarta celui care fusese distrus. În acelaşi timp, Gabriel i-a explicat profetului că ultimele zile din cele 70 de săptămâni vor aduce atât marile binecuvântări mesianice: închiderea şi pecetluirea păcatelor, ispăşirea nelegiuirilor, aducerea dreptăţii veşnice, pecetluirea viziunilor profetice[43] şi „ungerea (inaugurarea) unui preasfânt sanctuar".[44] În timp ce sanctuarul din Ierusalim rămânea pustiu fără Iisus (Mt 23:38), sfinţenia lui fiind anulată prin Marea Jertfă de pe Cruce (Mt 27:50-51), un al sanctuar era inaugurat prin aceeaşi jertfă. Noul Testament ne învaţă, în Evrei şi în Apocalipsa, că acesta este sanctuarul ceresc, al noului legământ.

---

[40] FA 10:45, 11:1.18-26, 13:26.46-48, 15:7.14-17, 18:6, 22:21, 26:17-18, 28:28, Rom 1:5, 16:26.

[41] *Western Catholic Reporter,* Canada's Largest Religious Weekly, June 26, 2000 şi *Syrian Orthodox Resources,*

[42] Deşi în Faptele Apostolilor nu avem date cronologice directe, se poate cunoaşte timpul aproximativ al convertirii viitorului Pavel, pornind de la datele din Galateni (1:18 – 2:1), coroborate cu datarea arheologică a proconsulatului lui Gallio în 51/52 e.n. (FA 18:12). Vezi şi Pr. Dr. Sabin Verzan, *Sfântul Apostol Pavel,* Editura Institutului Biblic şi de Misiune al BOR, Bucureşti 1996, p. 145.

[43] Odată cu respingerea apostolilor, care erau profeţi, Israel avea să rămână fără darul profetic, ca să rătăcească în interpretări legalist-naţionaliste.

[44] A se vedea explicaţiile din numărul precedent al acestei serii.

Sfârşitul celor 2300 zile

Prin urmare, dacă cele 70 de săptămâni, care anunţă dezastrul templului de jos şi inaugurarea celui de sus, sunt „tăiate din" cele „2300 de seri şi dimineţi" care anunţau răzbunarea / curăţirea Sanctuarului lui Dumnezeu la „vremea hotărâtă a sfârşitului," atunci anul 457 î.e.n. (mat., „– 456") este şi cheia cronologică a celor 2300 de zile/ani, ceea ce ne conduce la anul 1844, la 46 de ani după sfârşitul acelor „1+2+ ½ vremi" (1260 zile/ani). Nu este întâmplător că diferenţa dintre cele 1290 şi cele 1335 zile/ani din Daniel 12:11-12 constă, de asemenea, în 45 zile/ani, sugerând că sfârşitul celor 1290 zile coincide cu sfârşitul celor 1260 zile; iar sfârşitul celor 1335 zile, care împlineşte profeţia despre desigilarea profeţiei cronologice, este cu un an înainte de 1844.[45] Toate aceste date pot fi integrate într-o singură schemă, ca aceea care urmează.

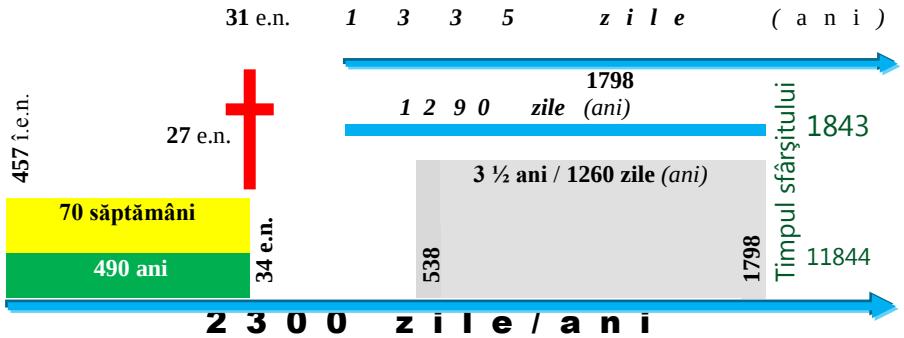

Se pun, uneori, şi întrebări ca aceasta: Dacă cele 70 săptămâni sunt tăiate din cele 2300 zile, de unde ştim din ce loc sunt tăiate ? De la început, de la mijloc sau de la celălalt capăt ? Înainte de a răspunde la o asemenea întrebare, trebuie să înţelegem că aici „materialul" din care se taie este o perioadă de timp, nu o realitate materială, iar timpul are un singur sens. De aceea, când se vorbeşte despre o primă porţie de timp alocată iudeilor, logica timpului cere ca aceasta să înceapă de la capătul indicat. Când Gabriel dezvăluia această taină, Israel era încă poporul lui Dumnezeu; iar alocarea unui timp special pentru Ierusalimul pământesc nu

[45] Prin urmare, cele 1290 şi 1335 zile au un punct de pornire anterior celor 1260 zile, în 508 e.n., chiar în inima unor mari prefaceri în creştinătate, când apărea dogma jurisdicţiei supreme a papilor (502-506), începea construcţia Vaticanului (după 500), aveau loc primele amestecuri politice ale papalităţii în Occident (ducând la întemeierea Franciei, primul stat catolic, în 508) şi în Orient (ducând la Răscoala lui Vitalian, care a destituit pe împăratul din Bizanţ şi a instalat un altul favorabil papei (→ 513-519). Tot în acei ani s-a introdus tămâia în cult (după anul 500), s-a adoptat liturghia romană (*missa*) în Occident (după 500). Roma şi tot Occidentul avusese practic aceeaşi liturghie ca şi răsăritenii, în acord cu standardul din *Constituţiile Apostolice*. Liturghia romană s-a format prin scurtarea drastică a vechii liturghii: omiterea multor rugăciuni şi laude (cele referitoare la beneficiile Creaţiei divine şi la alte evenimente ale „legii vechi"), omiterea invocării Spiritului Sfânt şi accentuarea prezentării euharistiei ca „jertfă" et. a. Vezi http://www.newadvent.org/cathen/09790b.htm .

putea fi decât de la începutul celor 2300 de zile, restul fiind lăsat pentru poporul sanctuarului ceresc. Orice decupare a celor 70 de săptămâni dintr-un alt punct nu are nici o legătură cu cele 2300 zile, nu oferă nici o cheie cronologică, pe lângă faptul că este o presupunere stranie. Îngerul ar fi specificat dacă această tăietură se face altfel decât prin a tăia deoparte primele 70 de săptămâni.

Sfârşitul celor 2300 de zile în 1844 trebuia să aducă Judecata divină, eveniment procesual care ia apărarea Tronului lui Dumnezeu, făcând dreptate Sanctuarului, poporului şi serviciului lui care au fost batjocorite, şi întorcând acuzaţiile şi vinovăţia pe capul ţapului demonic care s-a înălţat împotriva Arhiereului Ceresc (Dan 8:13-14). Această răzbunare a Sanctuarului începută în 1844 este echivalentă cu Judecata din Daniel 7:9-11, care trebuia să înceapă la oarecare timp după războiul Cornului cu sfinţii, după declinul statului papal (1798). Acestor dezvoltări le corespunde, ca evenimente istorice (şi în acelaşi timp escatologice), misiunea celor trei îngeri din Apocalipsa 14:6-12 care anunţă că vestea cea bună culminează cu anunţul că „a sosit ceasul Judecăţii Lui", în care timp se face lumii întregi o ultimă invitaţie a harului, incluzând avertizarea cu privire la un test universal al adorării Creatorului.

A se observa cum mesajul celor trei îngeri este un ecou la avertizarea Eclesiastului (3:17, 11:9, 12:14) şi la cuvintele apostolilor (Rom 2:16, 1 Pt 4:5-6.17). Aceasta este cea mai importantă fază a Judecăţii, întrucât numai ea aduce şi sentinţe favorabile. Numai cei care în timpul de probă fac apel la slujba de Avocat a lui Iisus, mărturisindu-Şi păcatele, capătă iertare. Păcatele celorlalţi vor veni mai târziu la judecată, spre nenorocirea lor (1 Tim 5:24).

Interpretarea expusă în aceste pagini a argumentat că profeţia celor 2300 zile indică timpul judecăţii premileniale, care a început în anul 1844 şi se încheie la Al Doilea Advent. La această concluzie s-a ajuns fără un apel la tipologia sanctuarului, fără a lega în mod obligatoriu profeţia din Daniel 8:14 de Ziua Ispăşirii din Leviticul 16 sau de Evrei 9:23. Acestea din urmă trebuie studiate în mod separat şi numai după aceea conectate cu profeţia lui Daniel.

Însă chiar dacă Daniel 8:14 nu se referă în mod direct la semnificaţia profetică finală a Zilei Ispăşirii (Lev 16), întrucât, aşa cum am arătat, traducerea că „sanctuarul va fi *curăţit*" este deficitară, există o modalitate mult mai simplă de a indica relevanţa Zilei Ispăşirii pentru Daniel 8:14. Dacă se poate dovedi că Ziua Ispăşirii prefigura nu numai Jertfa ispăşitoare a lui Iisus, ci şi Judecata poporului lui Dumnezeu, în care păcatele sau numele candidaţilor sunt „şterse prin sângele lui Iisus" (aşa cum Paştele prefigura atât eliberarea din robia păcatului, cât şi eliberarea poporului sfânt din „Babilonul" escatologic, în timpul celor şapte plăgi apocaliptice, „prin sângele Mielului"), atunci Leviticul 16 este o parţială explicaţie pentru Daniel 8:14, fiindcă ambele se referă la timpul Judecăţii. Se poate lua în calcul şi faptul că viziunea din Daniel 8 aduce în prim plan imaginile următoare: Sanctuarul, Marele Preot, oştirea Sanctuarului, serviciul zilnic, precum şi un berbec şi un ţap. Toate acestea sunt sugestive, precum şi faptul că evreii până astăzi aplică Sărbătoarea Trâmbiţelor şi Ziua Ispăşirii (*Roş haşşana şi Yom kippur*), la judecata şi sigilarea lor individuală.

Pe pământ, anul 1844 nu a adus nimic care să intereseze istoria. După cum Botezul, Moartea, Învierea şi Înălţarea lui Iisus n-au fost semnalate de contemporani ca evenimente „istorice", deşi ele au fost mai mult decât atât, interesând istoria întregului univers, tot aşa în 1844 Dumnezeu a început să creeze, din haosul şi nimicul în care se destrămase mişcarea millerită, un nucleu modest, o „rămăşiţă" crescândă a Israelului Noului Legământ, care a

devenit o mişcare mondială de restaurare şi finalizare a teologiei şi practicii apostolice. Odată cu apariţia adventismului modern, s-au născut imediat şi cele mai semnificative ideologii concurente: pe de o parte evoluţionismul şi ateismul marxist, pe de altă parte spiritismul modern şi ecumenismul.

Apocalipsa ne învaţă că în timpul sfârşitului urma să se vestească larg profeţia lui Daniel desigilată (Ap 10), că bucuria iniţială a descoperirii avea să se transforme într-o mare dezamăgire (v. 10), fiindcă nu putea veni sfârşitul fără avertizarea întregii lumi (v. 11) şi fără a veni mai întâi o lucrare de „măsurare" a Sanctuarului ceresc şi a închinătorilor lui Dumnezeu (11:1-2), de reaşezare a rostului Decalogului „iudaic" în teologia creştină a legământului (11:19). Apocalipsa anunţă că împlinirea timpului prezis de Daniel este ultimul *chronos,* ultima *vreme* profetică, şi nu mai trebuie aşteptată împlinirea unui nou termen profetic (10:6). Aşezarea profeţiei din Apocalipsa 10-11 în paralel cu cea din Daniel 12 poate convinge pe oricine că ambele vorbesc despre acelaşi lucru, precum şi paralela dintre Apocalipsa 6:9-11 şi Daniel 8:13-14.